

Jordbruksutskottets betänkande

1986/87:19

om forskning

(prop. 1986/87:80, bilaga 7 samt bilaga 12, delvis)

JoU
1986/87:19

Propositionen

Jordbruksdepartementets verksamhetsområde

Regeringen har i proposition 1986/87:80, bilaga 7, berett riksdagen tillfälle att ta del av vad i propositionen anförts om ett program för livsmedelsforskning och för begränsning av bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket.

Vidare har regeringen föreslagit riksdagen att

1. till Främjande av skogsvård m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 11 900 000 kr.,

2. till Statens livsmedelsverk för budgetåret 1987/88 utöver i prop. 1986/87:100 bil. 11 föreslaget förslagsanslag anvisa ytterligare 500 000 kr.,

3. bemyndiga regeringen att inrätta tjänster för professor i enlighet med vad som i propositionen förordats,

4. till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 437 500 000 kr.,

5. till Lokalkostnader m. m. vid Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 204 784 000 kr.,

6. bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

7. till Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 42 400 000 kr.,

8. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

9. till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 25 300 000 kr.,

10. till Skogs- och jordbrukets forskningsråd för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 112 880 000 kr.,

11. till Stöd till kollektiv forskning för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 24 400 000 kr.,

12. bemyndiga regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal om bidrag till växtförädling som nämnts i propositionen,

13. till Bidrag till växtförädling för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 23 000 000 kr.,

14. till Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien för budgetåret 1987/88 anvisa ett förslagsanslag av 640 000 kr.

Regeringen har i proposition 1986/87:80, bilaga 12, berett riksdagen tillfälle att ta del av vad i propositionen anförts om den framtida forskningen inom miljövårdsområdet.

Vidare har regeringen föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet som nämnts i propositionen.

2. till Miljövårdsforskning för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 84 500 000 kr.,

3. till Särskilda projekt på miljövårdens område för budgetåret 1987/88 utöver i prop. 1986/87:100 bil. 16 föreslaget reservationsanslag anvisa ytterligare 2 000 000 kr.,

4. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning av lokaler vid statens naturvårdsverk inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

5. till Inredning och utrustning av lokaler vid vissa myndigheter för budgetåret 1987/88 anvisa ett reservationsanslag av 9 700 000 kr.

Motioner

Motion väckt under allmänna motionstiden 1986

Motion 1985/86:A415 av Rune Backlund och Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om lokaliseringen av forsknings- och utvecklingsprojekt inom jord- och skogsbruk samt trädgårdsnäring till de församlingar i Jönköpings län som erhåller glesbygdsstöd.

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1987

Motion 1986/87:Jo219 av Rune Johansson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktningen av handelsgödselmedelsavgiftens användande.

Motion 1986/87:Jo224 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 8 och 9).

8. att riksdagen beslutar att skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel omedelbart avskaffas.

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om redovisning av användningen av de medel som influtit från handelsgödsel- och bekämpningsmedelsskatten.

Motion 1986/87:Jo231 av Birgitta Hambræus (c), vari yrkas att riksdagen begär en redovisning för miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motion 1986/87:Jo250 av Anna Wohlin-Andersson och Marianne Karlsson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2), med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:A466, att riksdagen som sin mening uttalar att en del av jordbruksforskningen anslås till att ta fram alternativa grödor och på ett lättillgängligt sätt presenterar nya forskningsrön på detta område.

Motion 1986/87:Jo259 av Bengt Silfverstrand m. fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär att ett ekologiskt jordbruksråd inrättas.

2. att riksdagen hos regeringen inom ramen för beviljade forskningsanslag begär medel för fullskaleförsök med alternativa odlingsmetoder i Skåne.

Motion 1986/87:Jo265 av Stig Josefson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om att gödselavgiften bör förändras till en clearingavgift inom jordbruksprisregleringen.

Motion 1986/87:Jo266 av Stig Josefson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts dels beträffande fördelningen av medel som inflyter genom handelsgödselavgiften, dels om ökade forskningsinsatser inom jordbruk och trädgårdsnäring.

Motion 1986/87:Jo278 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen beslutar att ett forskningsinstitut helt oberoende av nuvarande maktgrupper inom livsmedelsindustrin inrättas, vars verksamhet skall bygga på en helhetssyn även på folkhälsa, miljö och arbetsmiljö.

Motion 1986/87:Jo309 av Rune Rydén och Ingvar Eriksson (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av registrering och mätning av skogsskador och om en omfördelning av anslag härtill.

Motion 1986/87:Jo314 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen hos regeringen begär förslag om försöksverksamhet med skogsgödsling med avfall från sågverksindustrin m. m.

Motion 1986/87:Jo416 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1, 3 och 6),

1. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om prioritering av forskningsresurser till vattenbruksområdet,

3. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående utvecklandet av ett havsbrukscentrum i Bohuslän,

6. att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts angående en referensanläggning för miljöstudier.

Motion 1986/87:Jo533 av Alf Svensson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR) får i uppdrag att ge större stöd för forskning som syftar till att uppnå djurvänligare produktionsmetoder.

Motion 1986/87:Jo601 av Lars De Geer (fp), vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att en professur i turism inrättas vid universitetet i Uppsala med undervisningsskyldighet även vid högskolan i Falun-Borlänge, så snart en indragning kan göras av en professur inom lantbrukets område.

Motion 1986/87:Jo602 av Börje Hörnlund (c), vari yrkas

1. att riksdagen begär att regeringen vidtar sådana åtgärder att Sveriges lantbruksuniversitet kan etablera lantmästarutbildning i Umeå,
2. att riksdagen anvisar medel så att propedeutisk kurs kan starta vid Umeå lantbruksskola.

Motion 1986/87:Jo603 av Axel Andersson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet och omfattningen av en omfördelning av antalet platser inom skogsteknikerutbildningen i Sverige från skogsinstitutet i södra Sverige till skogsinstitutet i Bispgården, Jämtlands län.

Motion 1986/87:Jo604 av Ulla Orring och Rune Ångström (fp), vari yrkas att riksdagen beslutar att överföra ca 30 utbildningsplatser för skogstekniker till Norrland och att denna utbildning lokaliseras till Umeå.

Motion 1986/87:Jo605 av Hans Dau och Sven Eric Lorentzon (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att 30 nya utbildningsplatser för skogstekniker snarast bör inrättas i Norrland och att dessa lokaliseras till Umeå.

Motion 1986/87:Jo606 av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande behovet av ökad forskning med klar regional inriktning mot skogsbruket i södra Sverige.

Motion 1986/87:Jo607 av Birgitta Hambræus och Pär Granstedt (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar inrätta en professur i alternativ odling, knuten till institutionen för växtodling vid lantbruksuniversitetet i Uppsala.

Motion 1986/87:Jo608 av John Andersson (vpk), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildning av skogstekniker i Norrland.

Motion 1986/87:Jo609 av Ulla Orring och Britta Bjelle (fp), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande renforskningen och dess lokalisering till Umeå/Arvidsjaur.

Motion 1986/87:Jo610 av Ralf Lindström m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ett miljöinstitut för Östersjön inrättas och förläggs till Karlskrona.

Motion 1986/87:Jo704 av Carl Bildt m. fl. (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 2, 11 och 12),

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att medel till miljövardeforskning i första hand skall kanaliseras via naturvetenskapliga forskningsrådet,

11. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag för större gödselvarðsanläggningar.

12. att riksdagen begär att regeringen utarbetar regler för fyllning av lantbrukssprutor i enlighet med vad som i motionen anförts.

Motion 1986/87:Jo707 av Olof Johansson m.fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen begär att regeringen tar initiativ till ett Miljö-EUREKA för att främja europeiskt samarbete på miljöområdet.

Motion 1986/87:Jo714 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående prioritering av svensk havsmiljöforskning.

Motion 1986/87:Jo727 av Kersti Johansson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar att av influtna avgifter på handelsgödsel och bekämpningsmedel avdela medel för statsbidrag till gödselvårdsanläggningar.

Motion 1986/87:Jo736 av Berit Löfstedt m. fl. (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utvecklings- och forskningsinsatser vad avser ökade möjligheter att återvinna varor och förpackningar och om producenternas ansvar för detta.

Motion 1986/87:Jo737 av Rosa Östh m. fl. (c), vari yrkas med hänvisning till vad som anförts i motion 1986/87:So708, att riksdagen beslutar hos regeringen begära att 15 milj. kr. av handelsgödselavgiften avsätts till en särskild stiftelse för kvalificerad forskning inom lantbrukets arbetsmiljö.

Motion 1986/87:Jo743 av Lennart Alsén och Ingrid Hasselström-Nyvall (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 4 och 5),

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om bristen på fartyg för forskningsändamål,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Karlskrona som centrum för miljöforskning i Östersjön.

Motion 1986/87:Jo750 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om uppföljning av skogsskadeutvecklingen, särskilt i Skåne.

Motion 1986/87:Jo757 av Kerstin Ekman m. fl. (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett myndighetslaboratorium.

Motion 1986/87:Jo775 av Marianne Andersson och Kerstin Göthberg (c), vari yrkas att riksdagen beslutar hos regeringen begära åtgärder för att få till stånd ökad forskning angående försurningens och tungmetallers påverkan på människor samt vad som i övrigt anförts angående forskning om mödrar och barn.

Motion 1986/87:Jo776 av Kerstin Gellerman och Charlotte Branting (fp), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskning rörande slammets påverkan på miljön.

Motion 1986/87:Jo788 av Ingvar Eriksson m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen begär att regeringen framlägger förslag om att medel inkomna genom handelsgödsel- och bekämpningsmedelsskatt skall användas till forskning och utveckling i enlighet med vad som i motionen anförts.

Motion 1986/87:Jo795 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av forskning om föreningar i röt slam.

Motion 1986/87:Jo797 av Olof Johansson m. fl. (c), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 13), att riksdagen beslutar att planeringsramarna för utbildning vid Sveriges lantbruksuniversitet minst skall omfatta 1986/87 års nivå.

Motion 1986/87:Jo801 av Bo Finnkvist m. fl. (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående omfördelning av forskningsmedel för minskad användning av handelsgödsel och bekämpningsmedel.

Motion 1986/87:Jo809 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att forskningsinsatserna om Östersjön bör förstärkas genom att ett havsfiskelaboratorium förläggs till ostkusten.

Motion 1986/87:Jo810 av Jan Jennehag m. fl. (vpk), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om en forskningsenhet utmed Norrlandskusten.

Motion 1986/87:Jo815 av Lars Svensson m. fl. (s), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om fortsatta forskningsinsatser.

Motion 1986/87:Jo816 av Gösta Andersson och Agne Hansson (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av ökade insatser för att begränsa försurningens skadliga effekter på skogen.

Motion 1986/87:Jo823 av Alf Svensson (c), vari yrkas att riksdagen beslutar hos regeringen begära att ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete startas för ekologisk avfallshantering av latrin och annat organiskt hushållsavfall.

Motion 1986/87:Jo835 av Bo Lundgren (m), vari yrkas såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 och 2),

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande kontinuerlig uppföljning av skogsskadesituationen i Skåne och Sydsverige i övrigt.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande ett åtgärdsprogram mot skogsskador.

Motion 1986/87:Jo130 av Stina Gustavsson m. fl. (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den framtida livsmedelsforskningen.

Motion 1986/87:Jo131 av Lennart Andersson m. fl. (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att fritidsodlingens problem och behov bör uppmärksammas i forsknings-, utvecklings- och försöksverksamhet inom SLU.

Motion 1986/87:Jo132 av Lars Ernestam m. fl. (fp), vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ny fördelning av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel,

2. att riksdagen beslutar överflytta 10 milj. kr. från anslaget G 5 Jordbruksdepartementet till anslaget B 4 Miljödepartementet att utnyttjas enligt förslag som redovisats i motionen.

3. att riksdagen beslutar att 3 milj. kr. av anslaget under G 5 Jordbruksdepartementet skall anvisas till projekt kring alternativ odling.

Motion 1986/87:Jo133 av Gunhild Bolander (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om Gotland som bas för forskning och försök med alternativ odling.

Motion 1986/87:Jo134 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om lokalisering och resurser för forskningen inom rennäringen.

Motion 1986/87:Jo135 av Lars Werner m. fl. (vpk), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att anslaget under bil. 11, G 5, Skogs- och jordbrukets forskningsråd, skall uppgå till 22 582 000 kr.,

2. att riksdagen beslutar att anslaget under bil. 11, G 1, Sveriges lantbruksuniversitet, uppräknas med 2 000 000 kr. (avscende stöd till försöksgård för alternativ odling) och tillförs medel för 10 doktorandtjänster,

3. att riksdagen beslutar att anslaget under bil. 11, D 8, Främjande av skogsvård m. m., skall uppgå till 12 400 000 kr.

Motion 1986/87:Jo136 av Monica Öhman och Claes Rensfeldt (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skogsteknikerutbildningen förlagd till Kalix skogsbruksskola.

Motion 1986/87:Jo137 av Gunhild Bolander (c) och Ulla Pettersson (s), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om lokalisering av forskningsinsatser rörande skadeverkningsarna av luftföreningar och försurning till Gotland.

Motion 1986/87:Jo138 av Karl Erik Olsson (c) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1-4, 7 och 9),

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om en översyn av forskning inom naturresursområdet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om kontakter mellan beslutsfattare och forskare.

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om forskningsinriktningen om luftföroreningar.

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om inrättande av Miljö-EUREKA,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om inriktningen av PMK:s fortsatta verksamhet,

9. att riksdagen beslutar att den utökade dioxinforskningen förläggs till Umeå.

Motion 1986/87:Jo139 av Karl Erik Olsson m. fl. (c), vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att med ändring av regeringens förslag miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel skall användas enligt följande:

	1987/88 milj. kr.
Jordbruks- och livsmedelsforskning	23,1
Skogsforskning	10,1
Allmän naturresursforskning	8,0
Miljövärdsforskning	2,0
Halvering av bekämpningsmedelsanvändningen	8,5
Vattenundersökningar, Livsmedelsverket	0,2
Rådgivning till jordbruket	5,6
Särskilda naturvårds- och miljöskyddsprojekt	15,5
Etanolprojekt (reserverat från 1986/87)	5,0
Riksskatteverkets administrationskostnader	0,9
Forskning kring alternativa odlingsmetoder	4,0
Forskning kring alternativ produktion på åkerarealen	10,0
Tillämpad forskning för alternativ råvaruansvändning	10,0
Miljöätgärder i särskilt försurningskänsliga områden	10,0
Summa	117,9

varav 5 milj. kr. reserverats från budgetåret 1985/86.

2. att riksdagen beslutar att inrätta en tjänst som professor i alternativ odling att finansieras inom ramen för de i motionen reserverade medlen till forskning kring alternativ odling,

3. att riksdagen under anslaget G 1. Sveriges lantbruksuniversitet anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 4,0 milj. kr. förhöjt anslag om 441 000 000 kr.,

4. att riksdagen hos regeringen begär att skogs- och jordbrukets forskningsråd får i uppdrag att initiera forskning kring alternativ råvaruproduktion på åkerareal och tillämpad forskning så som motionen förordar,

5. att riksdagen under anslaget G 5. Skogs- och jordbrukets forskningsråd anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 9,0 milj. kr förhöjt anslag om 121 889 000 kr.,

6. att riksdagen hos regeringen begär förslag till miljöförbättrande åtgärder i särskilt försurningskänsliga områden om 10 milj. kr.,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om konsumentnära livsmedelsforskning m. m.,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inriktningen av forskning kring programmet om halvering av bekämpningsmedel,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om Sveriges lantbruksuniversitet.

Motion 1986/87:Jo140 av Lennart Brunander (c), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av forskning kring binas betydelse i ekosystemet samt utveckling av biodlingen.

JoU 1986/87:19

Motion 1986/87:Jo141 av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m), vari yrkas

1. att riksdagen under nionde huvudtiteln till anslaget G 5 Skogs- och jordbrukets forskningsråd anslår 98 000 000 kr.,

2. att riksdagen under fjortonde huvudtiteln till anslaget B 6 Särskilda projekt på miljövärdens område totalt anslår 60 500 000 kr.

Motion 1986/87:Jo142 av Ingvar Eriksson m. fl. (m), vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om angelägenheten av forsknings- och försöksprojekt i syfte att återställa döda havsbottnar i de i motionen berörda vattnen och att kostnaderna härför tas ur anslaget till statens naturvårdsverk, B 4 Miljövärdens forskning.

Motion 1986/87:Ub1 av Olof Johansson m. fl. (c) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 7), att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts rörande doktorandtjänster vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Motion 1986/87:Ub5 av Carl Bildt m. fl. (m) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkandena 30–33),

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående områdena "Maten och samhället", "Människan och maten" samt "Smak och upplevelse" inom programmet för livsmedelsforskning,

31. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående huvudmannaskap för skogsforskning.

32. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående användningen av skogsvårdsavgiftsmedel,

33. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att kemikalicinspektionen inte skall göra nyttobedömningar av bekämpningsmedel.

Motion 1986/87:N132 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att, under bil. 12, Miljö- och energidepartementet, anvisa 100 000 000 kr. för miljövärdens forskning.

Uppvaktning, skrivelser m.m.

Utskottet har uppvaktats av företrädare för Ragunda kommun och Norra skogsinstitutet i vad avser utbildningen av skogstekniker. Skogsstyrelsen och domänverket har lämnat synpunkter i samma ärende. Skrivelse har mottagits av skogsmästarskolans elevkår. Därutöver har skrivelser från centralorganisationen SACO/SR resp. de forskarstuderande vid Sveriges lantbruksuniversitet mottagits angående forskarutbildningen m.m. vid universitetet.

Inledning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 1986/87:80 om forskning. Vidare behandlas motioner väckta med anledning av propositionen jämte ett antal under allmänna motionstiden 1987 väckta motioner. I betänkandet behandlas hela bilaga 7 avseende jordbruksdepartementet samt del av bilaga 12 rörande miljövaridsforskning avseende miljö- och energidepartementet.

Proposition 80 inleds med ett anförande av statsministern där propositionens huvudsakliga innehåll samt regeringens överväganden i vissa grundläggande forskningspolitiska frågor redovisas. Regeringens förslag redovisas i tolv bilagor.

I jordbruksdepartementets bilaga 7 anføres inledningsvis att det statligt finansierade forsknings- och utvecklingsarbetet på jordbrukets, skogsbrukets och veterinärmedicinens områden traditionellt har präglats av ett stort inslag av verksamhet med mycket nära anknytning till den praktiska tillämpningen inom näringarna. Denna inriktning har varit nödvändig och naturlig med hänsyn till det stora antalet små företag inom jordbruket och skogsbruket som inte själva har haft möjlighet att bedriva ett meningsfullt utvecklingsarbete. Under det senaste decenniet har behovet av grundläggande, heltäckande forskning blivit alltmer påtagligt. En ändrad inriktning av forskningen med denna grundsyn som utgångspunkt har kommit till uttryck i de senaste årens statliga insatser för forskningen för de areella näringarna. Vidare har miljöfrågorna mera regelmässigt getts en plats i forskningen. Samtidigt har näringslivets intresse för medverkan i finansiering av forsknings- och utvecklingsarbete ökat. Som statsministern tidigare har framhållit är det viktigt att en fortsatt, allmän satsning sker på grundläggande forskning vid sidan av tillämpad forskning.

Konsumenternas krav på säker tillgång till fullgoda och hälsosamma livsmedel har fastslagits genom 1985 års livsmedelspolitiska beslut (prop. 1984/85:166, JoU 33, rskr. 393). Där har också lagts fast ett miljö- och resursmål. Målet innebär att jordbruket och livsmedelsproduktionen måste ta hänsyn till kraven på god miljö och behovet av en långsiktig och planerad hushållning med våra naturresurser. Jordbruket skall således i möjlig utsträckning använda miljövänliga odlingsmetoder som bidrar till god hushållning med mark, vatten och växtnäring.

I miljö- och energidepartementets bilaga 12 anføres rörande miljövaridsforskningen att en kraftfull miljöpolitik erfordras för att vi skall komma till rätta med dagens och morgondagens miljöproblem. Omsorgen om miljöen måste ges en central plats inom alla samhällsområden. Det fortsatta miljövaridsarbetet måste bedrivas på bred front med insatser av många olika slag. Vi behöver ökade kunskaper om tillståndet i miljön, om olika miljöproblem och om metoder att komma till rätta med problemen. Lagstiftningen och andra styrmedel liksom användningen av tillgängliga resurser behöver fortlöpande effektiviseras. Särskilda åtgärdsprogram måste sättas in för att lösa akuta miljöproblem såsom försurningen, havsföroreningarna, avfallshanteringen, utsläppen av miljögifter, freonutsläppen och bekämpningsmedelsanvändningen.

Insatser för forskning och utveckling, övervakning, inventering och kartläggning samt utredningar, undersökningar och sammanställningar som syftar till att öka våra kunskaper om tillståndet i miljön, om olika miljöproblem och om metoder att lösa problemen kommer alltid att vara en mycket viktig del av miljöpolitiken. Forskningen är här av grundläggande betydelse för att skapa och vidga den kompetens och kunskap som är nödvändiga i det löpande miljövarsarbetet.

Betydande resurser satsas redan i dag på forskning och andra former av kunskapsinhämtande på miljövarsområdet. Det är emellertid nödvändigt att insatserna inom detta område förstärks. Det är därvid fråga om insatser av många olika slag, från grundläggande forskning på bl.a. de medicinska, naturvetenskapliga och samhällsvetenskapliga områdena samt mera målinriktad forskning avseende konkreta miljöproblem till undersöknings-, kartlägnings- och övervakningsverksamhet samt tekniskt utvecklingsarbete.

Utskottet har ingen erinran mot vad som allmänt anförs rörande forskningens inriktning. Utskottets synpunkter redovisas närmare i olika delfrågor i samband med behandlingen av förevarande motioner. Frågor som är gemensamma för berörda departement tas upp av utskottet under följande avsnitt.

Användningen av bekämpningsmedel i jordbruket

Regeringens målsättning för användningen av bekämpningsmedel i jordbruket är, som den har angetts i regeringsförklaringar i oktober 1985 och mars 1986, att användningen skall halveras på fem år. Detta är ett led i regeringens strävan att 1990-talets jordbruk skall kunna bedrivas med produktionsmetoder som är i balans med det ekologiska systemet. Mot denna bakgrund har lantbruksstyrelsen, statens naturvårdsverk och kemikalieinspektionen på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till handlingsprogram för att uppnå målet om begränsningen av användningen av bekämpningsmedel i jordbruket. Förslaget har remissbehandlats. I förslaget till handlingsprogram förordas en övergång till användning av medel som innebär mindre risker från hälso- och miljösynpunkt, en minskning av användningen av bekämpningsmedel och särskilda åtgärder till skydd för hälsa och miljö. Därutöver föreslås insatser för forskning, utveckling och resistensförädling som på sikt skall kunna medföra ytterligare minskning av bekämpningsmedelsanvändningen. Regeringen har i april 1987 beslutat att under växtodlingsperioden 1987 förbjuda användningen av s.k. stråforkortningsmedel.

I fråga om bekämpningsmedel har tre motioner väckts som utskottet här tar upp till behandling.

I motion Jo139 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkande 8 anförs att det finns anledning att varna för vissa tendenser i debatten om bekämpningsmedlen. Ett mål som innebär att användningen av bekämpningsmedel skall halveras under en viss tidsperiod kan inte uppfyllas enbart genom övergång till mer högaktiva och därmed många gånger giftigare substanser. Om nu använda preparat endast ersätts av s.k. lågdospreparat kommer enligt motionen förvisso mängden använd substans att minska drastiskt. Detta innebär inte automatiskt att miljöeffekterna också avtar i samma utsträckning.

Utskottet kan till stor del instämma med de synpunkter som framförs i motionen. Det bör närmast ankomma på berörda myndigheter att väga in synpunkter av detta slag i sin myndighetsutövning. Motionen bör i denna del inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion Jo704 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 12 behandlas frågan om regler för fyllning av lantbrukssprutor. Huvudorsaken till att bekämpningsmedelsrester förekommer i vattendrag torde, enligt motionen, vara olycks-händelser i samband med påfyllning av sprutan. Fyllning av lantbrukssprutor direkt från vattendrag och brunnar bör därför förbjudas.

Utskottet delar uppfattningen att spridning av bekämpningsmedel via vattendrag bör motverkas. Regeringen har gett naturvårdsverket i uppdrag att se över den förordning som reglerar användningen av bekämpningsmedel. I arbetet ingår också de frågor som aktualiserats i motionen. Enligt utskottets mening är därmed motionens syfte i stort sett tillgodosett, och utskottet föreslår att motionsyrkandet av riksdagen lämnas utan åtgärd.

I motion Ub5 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 33 förordas att kemikalieinspektionen endast skall göra en riskvärdering. Nyttovärderingen skall göras av de presumtiva användarna.

Utskottet anser för sin del det både lämpligt och angeläget att kemikalieinspektionen i sin värdering av bekämpningsmedel gör en risk – nytto – analys. Motionen avstyrks av utskottet såvitt nu är i fråga.

I motion Jo138 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkas att universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) ges i uppdrag att göra en översyn av utbildning och forskning inom naturresursområdet. Enligt motionen saknas det en samlad syn på forskning och utbildning på området (yrkande 1). Vidare efterlyses närmare kontakter mellan forskare och politiker så att forskningsresultat snabbare kan få genomslag i politiska beslut. UHÄ bör utarbeta förslag i denna riktning (yrkande 2).

Utskottet kan i och för sig ansluta sig till de uppfattningar som framkommer i motionen om det önskvärda av bättre kontakter mellan forskare och politiker. Utskottet konstaterar emellertid att mycket görs på forskningsinformationens område. Universiteten har t.ex. många gånger särskilda avdelningar eller tjänstemän som arbetar med frågorna. Vetenskapliga kongresser hålls därutöver både på ett nationellt och ett internationellt plan. I vissa fall är dessa inriktade mot politiker och andra beslutsfattare. Vad beträffar motionsyrkandet om forskning och utbildning på naturresursområdet bör framhållas att miljö- och energiministern gör ingående överväganden om frågor rörande resursanvändning inom olika samhällssektorer (bil. 12 s. 5–6). Med det anförda föreslår utskottet att yrkandena 1 och 2 i motionen lämnas utan åtgärd.

Jordbruksdepartementet

Allmänt

Utskottet tar inledningsvis upp två frågor som har anknytning till de allmänna förslagen i propositionen.

Statsministern anför: "Grundforskningens ställning som en av de viktigaste länkarna till det internationella forskarsamhället är allmänt erkänd.

Naturvetenskapliga forskningsrådet (NFR), medicinska forskningsrådet (MFR) och humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet (HSFR) kommer därför att få en betydande höjning av sina anslag. Av stor vikt är även att dessa och övriga forskningsråd från och med budgetåret 1988/89 skall få kompensation för löne- och prisstegringar i enlighet med vad som gäller högskolan i övrigt".

Utskottet utgår härvidlag från att den nu aviserade kompensationen även omfattar skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR).

För högskolan har i propositionen betydande resursförstärkningar föreslagits på forskarutbildningens område. Enligt utskottets mening är det angeläget att de forskarstuderande vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ges samma goda möjligheter som i högskolan i övrigt.

Livsmedelsforskningen

Den nya synen på livsmedelsproduktionens utformning och utveckling med den enskilde konsumentens intressen och behov som utgångspunkt präglar åtgärderna på forskningsområdet. Som ett första steg antog riksdagen våren 1986 regeringens förslag om ett omfattande forskningsprogram för alternativa produktionsformer i jordbruket och trädgårdsnäringen (prop. 1985/86:74, JoU 13, rskr. 165). Programmet grundas på ett av skogs- och jordbrukets forskningsråd (SJFR) redovisat förslag. Det bygger på grundsynen att produktionsformer som syftar till att förena effektiviteten med hänsynen till miljön förutsätter en biologisk-ekologisk helhetssyn. För att skapa grunden för en sådan helhetssyn krävs enligt programmet en omfattande kunskapsuppbyggnad på ett flertal områden.

I propositionen redovisas ett forskningsprogram "Forskning för bättre mat" som på regeringens uppdrag utarbetats av SJFR. Jordbruksministern anför att han för sin del anser att livsmedelsforskningen i vid mening måste förstärkas om kraven på god mat av hög kvalitet och säkerhet och till rimliga priser skall kunna tillgodoses. SJFR:s program omfattar biologiska, fysiologiska, medicinska, kemiska och biokemiska frågeställningar samt samhällsvetenskaplig forskning i vid bemärkelse.

Det fordras en mer gedigen vetenskaplig grund för produktion, industriell förädling, hantering och konsumtion av livsmedel. Forskningen på livsmedelsområdet måste omfatta en helhetssyn på livsmedelskedjan och utgå från konsumentens krav på livsmedlen. För konsumenten är det angeläget att inte bara få färska och bra råvaror. Det är också viktigt vad som händer vid förädling och distribution av livsmedlen. Frågan om livsmedlens kvalitet är av allra största betydelse. De statliga insatserna bör därför enligt regeringsförslaget inriktas på sådan forskning som leder till en nödvändig, samlad kunskapsuppbyggnad för hela livsmedelsområdet så att erforderliga insatser på mer tillämpade frågeställningar skall kunna göras. Detta gäller biologiska, fysiologiska, medicinska, kemiska och biokemiska frågeställningar samt samhällsvetenskaplig forskning i vid bemärkelse. Enligt jordbruksministern är det forskningsprogram som SJFR har redovisat ett bra underlag för det fortsatta arbetet med att utforma livsmedelsforskningen. I propositionen föreslås att SJFR anvisas 9 milj. kr. för budgetåret 1987/88 för angivna ändamål.

Utskottet ansluter sig till regeringens förslag och anser för sin del att en förstärkning av livsmedelsforskningen är mycket angelägen. Utskottet är dock inte berett att ta ställning till programmets enskildheter. Det ankommer på SJFR att med hänsyn till forskningsbehovet och tillgången till kvalificerade forskare besluta om den närmare inriktningen av forskningen. Utskottet noterar med tillfredsställelse att förslag till konkreta samarbetsprojekt mellan SJFR och livsmedelsindustrin föreligger.

Utskottet behandlar i detta sammanhang ett antal motioner om livsmedelsforskningen.

I motion Jo139 (yrkande 7) av Karl Erik Olsson m.fl. (c) tas frågan om en komplettering av forskningsprogrammet upp. Man efterlyser forskningsinsatser som kan stärka en mer småskalig livsmedelsproduktion. Programmet bör därför kompletteras med ytterligare ett programområde – "konsumentnära livsmedelsproduktion". I motionen uttalas att man i livsmedelsproduktionen måste ta bättre hänsyn till det ökande antalet enpersonshushåll. Detta förhållande bör också komma till uttryck i forskningen. Slutligen efterlyses i motionen säkra metoder som kan identifiera om livsmedel bestrålats med joniserande strålning. Enligt motionen bör dessa forskningsområden täckas av SJFR:s program.

I motion Ub5 (yrkande 30) av Carl Bildt m. fl. (m) avvisas tanken på att det i programmet skulle ingå samhällsvetenskaplig forskning. Det är enligt motionen tveksamt om föreslagen forskning på dessa områden skulle medföra en kunskapsökning som motiverar forskningen.

I motion Jo130 av Stina Gustavsson m. fl. (c) konstateras att kostutbildningens innehåll och omfattning i grund- och gymnasieskolan ej tagits upp till behandling. Det anförs i motionen att det pågår en kraftig nedrustning av de gymnasielinjer som är inriktade på konsumentkunskaper. Därmed skulle det enligt motionen saknas grundläggande förutsättningar för unga människor att tillgodogöra sig forskningsresultat på området. Mot denna bakgrund bör SJFR prioritera den beteendevetenskapliga forskningen i sitt program.

Som utskottet tidigare framhållit bör det ankomma på de forskningsfinansierande organen att inom vissa yttre ramar svara för forskningens inriktning. Motionerna som innebär förslag till justeringar i forskningsprogrammet bör inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

I motion Jo278 av Lars Werner m. fl. (vpk) uttalas att, för en ny livsmedelsproduktion med en strategi och helhetssyn även på folkhälsa, miljö och arbetsmiljö, behövs en samverkan mellan fackföreningar, forskare, konsumenter och miljöorganisationer. Ett första steg för att uppnå detta kan vara att ett forskningsinstitut helt oberoende av nuvarande maktgrupper inom livsmedelsindustrin byggs upp.

Utskottet anser för sin del att de uppgifter SJFR under senare år erhållit på livsmedelsområdet väl tillgodoser kravet på oberoende från olika intressegrupper. Något särskilt forskningsorgan för den verksamhet som avses i motionen erfordras ej. Motion Jo278 avstyrks såvitt nu är i fråga (yrkande 6).

Som tidigare redovisats har riksdagen våren 1986 på regeringens förslag beslutat om ett omfattande forskningsprogram för nya produktionsformer i jordbruket och trädgårdsnäringen. Ytterligare insatser bör enligt den nu aktuella propositionen göras på grundläggande biologisk forskning, bl.a. vid SLU. I statsministerns anmälan till propositionen har också understrukits behovet av en bioteknisk kompetensuppbyggnad. I första hand bör en fortsatt kunskapsuppbyggnad med inriktning mot växtsidan ske inom molekylär- och cellbiologi, mikrobiologi, molekylärgenetik och växtfysiologi. Vid det genetikcentrum i Ultuna som är gemensamt för SLU och universitetet i Uppsala bör genetisk forskning och växtförädlingsforskning sammanföras med nya biotekniska kompetenser. Som en mycket viktig del i detta genetikcentrum ingår den mikrobiologiska institutionen vid SLU. Mikrobiologin intar en central roll bland de grundläggande biologiska ämnena och är en av basvetenskaperna inom biotekniken. Mot bakgrund härav och då nuvarande lokaler för den mikrobiologiska institutionen är otillräckliga och starkt förslitna bör enligt propositionen medel anvisas för nybyggnad för institutionen samt för inredning och utrustning av byggnaden. Ökade insatser bör enligt propositionen därutöver göras för den cellbiologiska forskningen. I propositionen redovisas också vissa förslag som möjliggör en viss förstärkning av forskarutbildningen m.m. vid SLU.

Jordbruksforskningen berörs av följdmotioner till proposition 80, nämligen Jo131 av Lennart Andersson m.fl. (s), Jo133 av Gunhild Bolander (c), Jo134 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m), Jo135 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 2, Jo139 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkandena 2, 4 och 9, Jo140 av Lennart Brunander (c) samt motion Ub1 av Olof Johansson m.fl. (c).

Vidare behandlas jordbruksforskningen i ett antal fristående motioner som utskottet funnit det lämpligt att ta upp i detta sammanhang. Dessa är Jo250 av Anna Wohlin-Andersson och Marianne Karlsson (båda c) yrkande 2, Jo259 av Bengt Silfverstrand m.fl. (s), Jo533 av Alf Svensson (c) yrkande 2, Jo601 av Lars De Geer (fp), Jo607 av Birgitta Hambraeus och Pär Granstedt (båda c) yrkande 1, Jo609 av Ulla Orring och Britta Bjelle (båda fp) samt en under föregående riksmöte väckt motion 1985/86:A415 av Rune Backlund och Kerstin Johansson (båda c).

I motion Jo131 uttalas behov av forskning för att tillgodose fritidsodlingens problem. Enligt en undersökning gjord vid SLU har ca 1,5 miljoner hushåll möjligheter till fritidsodling i någon form. SLU bör därför enligt motionen i ökad utsträckning uppmärksamma fritidsodlingens problem i forsknings- och utvecklingsarbetet.

I motion Jo133 anføres att Gotland har mycket goda förutsättningar att utveckla forsknings- och försöksverksamhet inom den alternativa odlingen. På Gotland har den alternativa odlingen lång tradition. Intresse finns inom jordbrukarkåren och SLU bedriver redan vissa fältförsök vid Stenstugu försöksgård. Gynnsamma förutsättningar föreligger också när det gäller allmänna odlingsbetingelser. Allt detta talar enligt motionen för att Gotland bör utgöra bas för forskning och försök med alternativ odling.

I motion Jo134 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m) påpekas att renforskningen helt förbigåtts i propositionen. Renforskningen har utretts i skilda sammanhang och olika lokaliseringar har övervägts. En lokalisering till Umeå bör härvidlag medföra lägre kostnader än andra lokaliseringalternativ. I motionen understryks att olyckan i Tjernobyl ytterligare understrukt det angelägna i riksdagens beslut. Riksdagen bör hos regeringen begära förslag till lokalisering och resurser till renforskningen.

I motion Jo135 yrkande 2 föreslås att SLU får driftsmedel för att tillsammans med Ekhagastiftelsen driva en försöksgård vid SLU. Vidare bör medel för 10 nya doktorandtjänster tillföras under budgetåret 1987/88.

I motion Jo139 föreslås att en professur i alternativ odling inrättas vid SLU. Motivet härför är att den grundläggande utbildningen i alternativ odling som numera ingår i lantbruksskolornas gymnasieutbildning måste kompletteras med forsknings- och utbildningsinsatser inom högskolan. Detta arbete bör ledas av en professor. Vissa för universitetet tillkommande medel bör avsättas härför. Vidare bör forskningen om andra grödor som ett alternativ till dagens livsmedelsproduktion intensifieras. Jordbrukets uppgifter som råvaruproducent skulle därmed kunna vidgas. 10 milj. kr. bör enligt motionen avsättas för sådan forskning. Slutligen anförs i motionen att mot bakgrund av de stora omställningsproblem som jordbruket men även skogsbruket och näriliggande näringar ställs inför är det viktigt att SLU:s resurser inte urholkas.

I motion Jo140 anförs att biodlingen har en mycket stor betydelse för ekosystemet. Till detta kommer den indirekta betydelse som biodlingen har för jordbruket och trädgårdsnäringen. Betydande skördeökningar uppnås som en effekt av biodlingen. Bin utgör också en betydelsefull indikator på främmande ämnens, t.ex. herbiciders, förekomst i naturen. Bin är många gånger känsliga för sådana störningar. Allt detta motiverar enligt motionen att riksdagen ger regeringen till känna vikten av forskning kring binas betydelse i ekosystemet samt av utveckling av biodlingen.

I motion Ub1 yrkande 7 anförs att en betydande satsning sker på doktorandtjänster vid de enheter som lyder under utbildningsdepartementet, medan satsningen på doktorandtjänster vid SLU är mycket blygsam. Det är enligt motionen angeläget att omvandling av utbildningsbidrag till doktorandtjänster vid SLU sker i samma takt som vid andra högskolor.

I motion Jo250 anförs i anslutning till motionens övriga förslag till åtgärder för att främja jordbruket i Östergötlands län m.m. att en del av jordbruksforskningen bör ägnas åt att ta fram grödor som kan utgöra alternativ till de nuvarande. Med sådana grödor skulle behovet av nedläggning av åkerareal minska.

I motion Jo259 berörs frågan om jordbrukets inriktning och det stora kemikalieberoendet. Det föreligger möjligheter att med alternativa odlingsystem (alternativa produktionsformer) minska belastningen på miljön och ge en mer balanserad djurhållning. I motionen pekas på att i Danmark har ett ekologiskt jordbruksråd upprättats med uppgift att främja, följa och värdera utvecklingsmöjligheterna för en mer ekologisk jordbruksproduktion. Motsvarande idé bör också prövas i Sverige. Vidare betonas vikten av att man i fullskaleförsök prövar vilka kostnader som uppstår när man övergår till

alternativa produktionsformer. Det finns skäl för att dessa fullskaleförsök förläggs till Skåne.

I motion Jo533 föreslås att SJFR får regeringens uppdrag att ge större stöd för forskning som syftar till att uppnå djurvänligare produktionsformer.

I motion Jo601 föreslås att en professur i turism inrättas vid universitetet i Uppsala. Förslaget motiveras med att turismen i Sverige utgör en i särklass växande näringsgren. Innehavaren av denna tjänst bör åläggas undervisningsskyldighet vid turismlinjen vid högskolan i Falun-Borlänge. En professur vid i första hand SLU bör vid vakans dras in.

I motion Jo607 föreslås att en professur i alternativ odling inrättas vid SLU. Professuren erfordras för att forskningen skall intensifieras och få ökad genomslagskraft.

I motion Jo609 ges en översikt över renforskningen och den verksamhet som bedrivs vid renförsöksavdelningen vid SLU. Det är nu enligt motionen angeläget att verksamheten får godtagbara lokaler som leder till en sammanhållen lokalisering. I motionen förordas en lokalisering av ett forskningscentrum till Umeå med Arvidsjaur som fältförsöksstation.

I motion 1985/86:A415 pekas på möjligheterna att lokalisera forskning och utveckling inom jord- och skogsbruk samt trädgårdsnäring till områden med glesbygdsstöd. Särskilt Jönköpings län och de församlingar i länet som erhåller glesbygdsstöd är lämpliga för lokalisering av forsknings- och utvecklingsprojekt.

Utskottet tar inledningsvis upp den alternativa odlingen och frågan om en eventuell professur i ämnet vid SLU. Utskottet konstaterar härvidlag att SJFR:s forskningsprogram, som nu genomförs, omfattar ett betydande stöd till forskning om alternativ odling. Detta gäller såväl för de etablerade organisationerna för alternativ odling som för SLU:s institutioner verksamma inom området. Inom SLU har intresset för forskning om alternativ odling också ökat markant under senare år. Resultat framtagna från SLU:s grundläggande forskning om de biologiska produktionsprocesserna är i hög grad tillämpliga även för den alternativa odlingen. Den alternativa odlingen bör inte utan särskilda skäl behandlas inom en särskild institution, utan forskningen om denna bör ske naturligt integrerat i annan jordbruksforskning. Frågan om en professur i ämnesområdet i fråga bör med detta synsätt ej aktualiseras i nuläget. Motionerna Jo135 yrkande 2, delvis, Jo139 (yrkande 2) och Jo607 yrkande 1 bör således lämnas utan åtgärd.

När det gäller försök i större skala samt förläggande av fältförsök i landets olika regioner anser utskottet att SLU och andra forskningsutförande organ är bäst lämpade att planera och genomföra sådana försök på platser som är ändamålsenliga. Utskottet utgår härvidlag från att regionernas förutsättningar och resurser tas till vara men går i övrigt inte närmare in på de specificerade önskemål som framförs i hithörande motioner. Mot den bakgrunden avstyrks motionerna Jo133, Jo259 yrkande 2 samt 1985/86:A415.

SJFR har som tidigare redovisats fått ansvar för att genomföra forskningsprogrammet om alternativa produktionsformer i jordbruket och trädgårdsnäringen. I SJFR finns allmänintressen representerade. Något ytterligare organ erfordras enligt utskottet därför inte för att följa utvecklingen. Motion Jo259 (yrkande 1) rörande ett ekologiskt jordbruksråd avstyrks således av utskottet.

I och med att ett genetikcentrum byggs upp i Ultuna ökar möjligheterna till förstärkt bioteknikforskning på växtområdet. Biotekniska metoder kommer inom många områden att vara en förutsättning för att man skall kunna utnyttja alternativa grödor för råvaruproduktion vid sidan av livsmedelsproduktion. För fältförsök i större skala kan därutöver en mindre del av anslaget G 6, Stöd till kollektiv forskning, disponeras. Intentionerna i motionerna Jo139 yrkande 4 samt Jo250 yrkande 2 får anses delvis tillgodosedda. Det bör tilläggas att jordbruksministern i olika sammanhang redovisat en positiv inställning till en produktionsomställning till alternativa råvaror och till forskningen på detta område. Frågan behandlas för övrigt även i utskottets betänkande JoU 1986/87:22 om vissa livsmedelspolitiska frågor m.m. Utskottet utgår från att syftet med de aktuella motionerna kommer att tillgodoses utan något särskilt uttalande från riksdagens sida.

Beträffande motion Jo131 om fritidsodlingens problem vill utskottet framhålla att mycket av den forskning som bedrivs vid SLU också kommer fritidsodlarna till del. Utskottet instämmer med motionen så till vida att det kan behövas bättre informationskanaler mellan forskning och praktik. Syftet med motionen torde dock kunna tillgodoses utan något initiativ från riksdagens sida.

Beträffande renforskningen, som uppmärksammas i två motioner, Jo134 och Jo609, erinrar utskottet om att regeringen gett SJFR i uppdrag att senast den 1 juli 1988 inkomma med ett forskningsprogram för renforskningen. Motionerna avstyrks mot denna bakgrund av utskottet.

Biodlingens betydelse tas upp i motion Jo139 yrkande 9 och motion Jo140. Utskottet delar i huvudsak motionärernas bedömning att biodlingen har en betydelsefull uppgift i ekosystemet. Biodlingen kan även vara av betydande regionalekonomiskt intresse. Vid SLU finns en särskild avdelning för biodling vars verksamhet är väl ansedd. Utskottet har också erfarit att man genom det nordiska kontaktorganet för jordbruksforskning erhållit finansiering av ett nordiskt projekt om bisjukdomar. Det ankommer därutöver närmast på SLU att bedöma om ytterligare forskningsresurser erfordras. Motionerna föreslås inte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Beträffande motion Jo533 om djurvänligare produktionsmetoder hänvisar utskottet till SJFR:s forskningsprogram, vilket i hög grad är ägnat att tillgodose motionen (jfr JoU 1985/86:13 s. 81 f). Utskottet avstyrker motionen i denna del (yrkande 2).

Utskottet är inte heller berett att tillstyrka motion Jo601 om en professur i turism. Inom SLU pågår en relativt omfattande verksamhet med anknytning till turismnäring, landsbygdsutveckling och regional utveckling. Detta utsluter inte att åtgärder behöver vidtas för att stärka utbildning och forskning inom högskolan i övrigt. Detta får dock prövas i annat sammanhang. Utskottet kan inte biträda förslaget att en professur vid vakans indras vid SLU.

Slutligen vill utskottet framhålla att det är angeläget att de forskarstuderande vid SLU ges samma möjligheter som de studerande i högskolan i övrigt. En viss förstärkning av resurserna för forskarutbildningen föreslås i propositionen. Utskottet saknar emellertid underlag för en bedömning, med beaktande av tidigare anslagstilldelning m.m., om ytterligare resurser till

Skogsforskningen

Riksdagen har år 1986 antagit regeringens förslag till forskningsprogram rörande skog och miljö (skr. 1985/86:76, JoU 13, rskr. 165). Programmet tar sikte på både de globala problemen, framför allt de pågående avskognings- och ökenutbredningsprocesserna i de fattiga länderna, och på betingelserna för ett produktivt, ekologiskt balanserat skogsbruk i Sverige. Det är ett brett, tvärvetenskapligt program som spänner över allt från grundforskning inom traditionella discipliner till utbildning av forskare i Sverige och u-länder. I sin helhet har forskningsprogrammet beräknats kosta 200 milj. kr. under en femårsperiod.

SLU har i samarbete med företrädare för skogsnäringen i Sydsverige utrett behovet av utökad skogsforskning med inriktning mot södra Sverige. Ett förslag till program har utarbetats. Forskningen bör enligt förslaget i första hand vara tillämplad och beröra ämnesområdena skogsskötsel och markanvändning. Forskningen avses få stor bredd och även innefatta bl.a. ekologiska aspekter och naturvårdsaspekter med särskilt beaktande av småskogsbrukets speciella förutsättningar och möjligheter.

Enligt propositionen är det angeläget att kompetensen inom den skogliga forskningen förstärks i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till program som har utarbetats. Kostnaderna för projektet har beräknats till ca 7,5 milj. kr. per år under en sexårsperiod eller totalt ca 45 milj. kr. En viss del kan finansieras genom omfördelning inom anslaget till SLU. Näringslivet har åtagit sig att medverka till finansieringen av en väsentlig del av projektet. Staten bör dessutom tillskjuta ytterligare medel.

I uppbyggandet av det genetiska centret som redovisats under föregående avsnitt bör också enligt propositionen ingå ökade insatser för den cellbiologiska forskningen. Med hänvisning till det bioteknikprogram som statsministern har redovisat och med hänsyn till behovet av överföring av molekylärbiologiska kunskaper till det skogliga området bör kompetensen vid detta centrum förstärkas genom att en professur i skogsträdens cellbiologi inrättas vid SLU.

Under detta avsnitt tar utskottet upp tre motioner till behandling.

I partimotionen Ub5 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 31 föreslås att huvudmannskapet för den skogsforskning som finansieras med skogsvårdssavgifter förs över till SLU och ges en annan finansiering.

I partimotionen Jo314 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 4 uttalas att markens produktionsförmåga minskas om näringsämnen ständigt försvinner ur systemet utan att nya tillförs. En försöksverksamhet bör enligt motionen inledas för att undersöka effekten av att tillföra olika vedprodukter, sågverksavfall och aska m.m.

I motion Jo606 av Kurt Ove Johansson och Lars-Erik Lövdén (båda s) tas upp forskningen rörande skogsbruket i södra Sverige. Den forskning som hittills ägt rum har i alltför ringa grad varit inriktad på de problem som skogsbruket i södra Sverige har. Behov föreligger av en ökad forskning med klar regional inriktning.

Utskottet konstaterar att propositionen innehåller förslag till betydande förstärkningar av skogsforskningen som syftar till att lösa problem för skogsbruket i södra Sverige. Syftet med motion Jo606 torde därmed vara tillgodosett. När det gäller motion Ub5 är utskottet inte berett att föreslå en annan finansiering av den tillämpade skogsforskning som bedrivs med skogsstyrelsen som huvudman. Någon organisatorisk förändring är enligt utskottets mening inte heller påkallad. Motionen avstyrks av utskottet i denna del.

Vad avser försöksverksamhet med bark, sågverksavfall m.m. anser utskottet att det närmast ankommer på skogsindustrin att pröva om sådan försöksverksamhet bör och kan genomföras. Mot denna bakgrund avstyrks motion Jo314 yrkande 4 av utskottet.

Utskottet tillstyrker sammanfattningsvis regeringens förslag vad avser skogsforskningen.

Användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel

För finansiering av program för forsknings- och vissa miljövårdsprojekt föreslås i propositionen att 112,9 milj. kr. anvisas. Syftet med avgiften är att med hänsyn till miljön minska bruket av handelsgödsel och bekämpningsmedel. För budgetåret 1987/88 står avgiftsmedlen som hänför sig till budgetåret 1985/86 till förfogande. Förslagen innebär att medlen för budgetåret 1987/88 fördelas enligt följande:

	Milj. kr.	Anslag
Jordbruks- och livsmedelsforskning	23,1	G 5 nionde huvudtiteln
Skogsforskning	21,1	G 5 nionde huvudtiteln
Allmän naturresursforskning	8,0	D 32 åttonde huvudtiteln
Miljövårdsforskning	2,0	B 4 fjortonde huvudtiteln
För programmen nödvändig utrustning m.m.	-	
Halvering av bekämpningsmedel-s användningen	8,5	B 1, G 1, F 1, resp. B 6 nionde och fjortonde huvudtitlarna
Vattenundersökningar, livsmedelsverket	0,2	F 1 nionde huvudtiteln
Rådgivning till jordbruket	5,6	B 2 nionde huvudtiteln
Särskilda naturvårds- och miljöskyddsprojekt	15,5	B 6 fjortonde huvudtiteln
Försurningsprogrammet	28,0	B 5 fjortonde huvudtiteln
Etanolprojektet	-	
Riksskatteverkets administrationskostnader	0,9	B 1 sjunde huvudtiteln
Summa	112,9	

Utskottet tar inledningsvis upp två följdmotioner till propositionen.

Imotion Jo132 av Lars Ernestam m.fl. (fp) yrkas en ny fördelning av miljöavgifterna. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en fördelning som bättre överensstämmer med riksdagens beslut våren och hösten 1984. I anslutning härtill föreslås att 10 milj. kr. flyttas från anslaget G 5 Skogs- och jordbrukets forskningsråd till anslaget B 4 Miljövårdsforskning under fjortonde huvudtiteln samt att vissa omdisponeringar görs inom befintliga

anslag. Enligt motionen bör kostnaderna för skogsbruksforskningen inte hänföras till avgifterna för handelsgödsel utan i stället kollektivt bäras av skogsbruket (yrkandena 2 och 3).

I motion Jo139 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkandena 1 och 6 framläggs ett förslag till fördelning av miljöavgifterna, som på flera punkter skiljer sig från propositionens. Bl.a. förutsätts försurningsprogrammets 28 milj. kr. bestridas av allmänna budgetmedel. Detta medför vissa omdisponeringar utav de då friställda medlen som kan disponeras för bl.a. etanolprojektet, särskild forskning kring alternativa odlingsmetoder, forskning om alternativ produktion på åkerarealen, tillämpad forskning om alternativ råvaruanvändning och särskilda åtgärder i föroreningskänsliga områden.

Motionens förslag redovisas i nedanstående sammanställning.

Jordbruks och livsmedelsforskning	23,1
Skogsforskning	10,1
Allmän naturresursforskning	8,0
Miljövärdetsforskning	2,0
Halvering av bekämpningsmedelsanvändningen	8,5
Vattenundersökningar, livsmedelsverket	0,2
Rådgivning till jordbruket	5,6
Särskilda naturvårds- och miljöprojekt	15,5
Etanolprojektet (reserverade medel från budgetåret 1986/87)	5,0
Riksskatteverkets administrationskostnader	0,9
Forskning kring alternativa odlingsmetoder	4,0
Forskning om alternativ produktion på åkerareal	10,0
Tillämpad forskning av alternativ råvaruanvändning	10,0
Miljöåtgärder i särskilt föroreningskänsliga områden	10,0
Summa	117,9 milj. kr.

Utskottet anser att flertalet av utgiftsposterna i regeringsförslaget innebär en uppföljning av det beslut om användning och fördelning av avgiftsmedel som fattades under föregående riksmöte (JoU 1985/86:13). Med hänsyn härtill är utskottet inte berett att frångå regeringens nu aktuella förslag om medelsfördelningen. Motionerna Jo132 och Jo139 avstyrks i motsvarande delar.

I ett antal fristående motioner behandlas redovisningen och fördelningen av miljöavgifterna. Under detta avsnitt behandlar utskottet följande motioner: Jo219 av Rune Johansson (s), Jo224 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m) yrkandena 8 och 9, Jo231 av Birgitta Hambræus (c), Jo265 av Stig Josefson (c), Jo266 av Stig Josefson (c), Jo704 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 11, Jo727 av Kersti Johansson (c), Jo737 av Rosa Östh m.fl. (c), Jo788 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) och Jo801 av Bo Finnkvist m.fl. (s) yrkande 1.

I motion Jo224 yrkas i första hand att skatten på handelsgödsel avskaffas. Motivet härför anges vara att skatten leder till en felaktig resursanvändning från företagets och samhällets synpunkt. Utskottet är inte berett att ompröva riksdagens tidigare beslut om att en avgift skall utgå på bekämpningsmedel och handelsgödsel. Utskottet föreslår att motionen i denna del avslås. Vidare

efterlyses också i motionen en redovisning och ett förslag till disposition av avgifterna för 1987/88. Samma yrkande framförs i motion Jo231. I och med att en redovisning och ett förslag föreligger i propositionen anser utskottet att motionernas yrkanden i denna del tillgodosätts.

I motion Jo265 anförs att det är orimligt att beskatta jordbrukets användning av nödvändiga produktionsmedel. Om avsikten är att begränsa användningen av handelsgödsel och inte att beskatta jordbruket borde avgiften förändras till en clearingavgift som kan återföras till jordbruket. Utskottet anser för sin del att en clearingavgift skulle motverka syftet med avgiften, nämligen en minskad användning av kemiska medel i jordbruket och trädgårdsnäringen. Motionen avstyrks av utskottet.

I flera motioner utöver de tidigare redovisade följdmotionerna Jo132 och Jo139 tas fördelningen av de disponibla avgiftsmedlen upp samt inriktningen av de åtgärder som finansieras med avgifterna.

I motion Jo266 anförs att de avgiftsmedel som flyter in på bekämpningsmedel och handelsgödsel bör komma till utnyttjande i jordbruk och trädgårdsnäring i landets södra del med det långsiktiga målet att en rationell markanvändning i miljövänlig odling främjas.

I motion Jo704 föreslås att ett statligt bidrag till byggande av större gödselvårdsanläggningar införs. Det kan finansieras av medel som inkommer från ifrågavarande avgifter. Ett liknande syfte föreligger i motion Jo727, vari yrkas att statsbidrag bör utgå till gödselvårdsanläggningar.

I motion Jo737 yrkas att 15 milj. kr. från avgiften avsätts till en särskild stiftelse för kvalificerad forskning inom lantbrukets arbetsmiljö. Motiven härför utvecklas närmare i motion 1986/87:So708.

I motion Jo788 uttalas behov av teknisk forskning rörande lantbrukssprutor och appliceringsanordningar inom jordbruket. Om handelsgödselavgifter utgår bör de medel som ställs till förfogande i första hand disponeras till teknisk utveckling av lantbrukssprutornas doserings- och appliceringsutrustning och i största möjliga utsträckning till utbildning av jordbrukets personal.

I motion Jo801 anförs att en alltför stor del av de medel som SJFR disponerar för forskning har gått till skogsforskning och allmän jordbruksforskning, medan pengar till verksamhet som radikalt skulle minska användningen av handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel är snålt tilltagna.

Utskottet vill i anslutning till dessa motioner anföra följande. Vid föregående riksmöte (JoU 1985/86:13) beslutades om ett antal forskningsprogram och andra åtgärder med syftet att av hänsyn till miljön minska bruket av bekämpningsmedel och handelsgödsel. Flera av programmen är av mer långsiktig karaktär och spänner således över flera år. Nu föreliggande fördelning så som den redovisas i propositionen utgör i huvudsak en konsekvens av tidigare fattade beslut. Det är enligt utskottet därför inte lämpligt att frånga propositionen på denna punkt. Mot denna bakgrund avstyrks motionerna Jo266, Jo704, Jo727, Jo737, Jo788 och Jo801.

I motion Jo219 åsyftas de avgifter på handelsgödsel som riksdagen tidigare beslutat om (JoU 1981/82:42, rskr. 1981/82:416). Dessa avgiftsmedel återförs till näringarna som bidrag till bl.a. forskning och utvecklingsprojekt. I motionen efterlyses en ändrad fördelning av medlen främst så att den

tekniska forskningen bättre skulle kunna bli tillgodosedd. En utökad kontroll av teknisk utrustning m.m. och en konkret kartläggning av förbrukningen av gödselmedel skulle enligt motionen medverka till att ursprungsavsikten med avgiften förverkligades.

Utskottet erinrar om att de i propositionen aktuella forskningsprogrammen till icke oväsentlig del avser just teknisk forskning och tekniskt utvecklingsarbete. Det finns trots detta enligt utskottet anledning att följa frågan noggrant. Motionens syfte bör därigenom kunna tillgodoses.

Utbildning av skogstekniker

I fem motioner tas upp behovet av skogstekniker, i första hand i Norrlands inland, samt lokaliseringen av en eventuellt utökad utbildningskapacitet.

Utbildningen av skogstekniker bedrivs vid SLU på tre ställen, nämligen i Bispgården, Skinnskatteberg och Värnamo. Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsbruksskola driver därutöver Gammelkroppa skogsskola. Utbildningskapaciteten är 60 utexaminerade tekniker per år i Värnamo, 30 i Skinnskatteberg, 30 i Bispgården och 18 (vartannat år) i Gammelkroppa.

I motionerna förs fram förslag till åtgärder som syftar till att häva bristen på skogstekniker i Norrlandslänen och framför allt i Norrlands inland.

I motion Jo136 av Monica Öhman och Claes Rensfeldt (båda s) anføres att det föreligger ett stort rekryteringsbehov av skogstekniker i Norrbottens län. Enligt motionen har Norrbottens läns landsting utarbetat en plan för att genomföra en skogsteknikerutbildning vid Kalix skogsbruksskola. En lokalisering till Kalix skulle enligt motionen ge en mycket förmånlig finansiell lösning för staten. Enligt motion Jo603 av Axel Andersson m.fl. (s) bör utbildningsplatser omfördelas från södra Sverige till Bispgården. Enligt motion Jo604 av Ulla Orring och Rune Ångström (båda fp) pekas på att det föreligger en ojämn fördelning av utbildningsplatser mellan norra och södra Sverige. För att lösa dessa problem föreslås att 30 utbildningsplatser omdisponeras från södra Sverige och att dessa förläggs till Umeå, där samordningsmöjligheter föreligger med den skogsvetenskapliga fakulteten vid SLU. I motion Jo605 av Hans Dau och Sven Eric Lorentzon (båda m) framförs i stort sett liknande tankegångar. Enligt motionen räcker det dock inte med att omfördela platser. I stället bör en helt ny utbildningslinje om 30 platser etableras i Norrland och förläggas till Umeå. Motivet för Umeå är enligt motionen att kvaliteten i utbildningen där bättre kan tillgodoses. I motion Jo608 av John Andersson (vpk) begärs skyndsamma åtgärder för att häva bristen på skogstekniker i Norrland. Förslagsvis skulle en utökad utbildning kunna förläggas till Umeå.

Utskottet erinrar om att riksdagen vid riksmötet 1983/84 fattade beslut om den högre skogliga utbildningen och därvid godkände att skogsteknikerlinjen utökades med 30 nybörjarplatser, förlagda till Skinnskatteberg (JoU 1983/84:33). Till grund för beslutet låg bl.a. en omfattande utredning angående den eftergymnasiala skogliga utbildningen (Ds Jo 1983:6). Utskottet delar de synpunkter som framförts i motionerna om svårigheten att rekrytera utbildade skogstekniker i landets norra delar. Utskottet vill framhålla att det från regionalpolitisk synpunkt är angeläget att tillgodose

särskilt Norrlands inland med väl utbildad personal. Det har framkommit att skogsteknikerna i flera fall är regionalt rekryterade, dvs. man söker till den utbildningsenhet som finns närmast. Utskottet har också erfarit att det – även om någon total brist på skogstekniker i landet av större betydelse inte kan förutses – kommer att föreligga vissa regionala obalanser under en längre period framöver. Mot denna bakgrund bör regeringen till riksdagen lämna förslag till åtgärder som innebär att man i Norrland ökar antagningen till skogsteknikerutbildningen. Detta kan ske antingen genom att platser omfördelas från södra Sverige eller genom en totalt sett ökad antagning. Med hänsyn till det beräknade behovet av skogstekniker bör man som ett alternativ överväga att temporärt höja utbildningskapaciteten. I detta sammanhang bör övervägas om utbildningen kan ges en sådan lokalisering och inriktning att den bättre tillgodoser det norrländska skogsbruket, särskilt inlandets skogsbruk.

Beträffande lokaliseringen av den utökade utbildningen i Norrland föreligger flera förslag. Utskottet är på denna punkt inte berett att ta slutlig ställning. Vid valet av lokaliseringsort får regionalpolitiska hänsyn och närheten till övningsmarker m.m. vägas mot andra faktorer som kan vara av betydelse i sammanhanget. En högskoleenhet, även om den är liten, utgör givetvis ett väsentligt tillskott för en kommun eller region med ensartat näringsliv. Utskottet anser sig emellertid inte ha tillräckligt underlag för att i detta läge förorda någon bestämd ort som lokaliseringsort.

Vad utskottet anfört med anledning av de nu behandlade motionerna bör ges regeringen till känna.

Vattenbruk m.m.

Utskottet behandlar under denna rubrik motion Jo416 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (båda c) yrkandena 1 och 3. I motionen anförs att Sverige vad avser vattenbruket ligger långt efter andra länder med motsvarande förutsättningar. Vattenbruket har under senare tid drabbats av stora svårigheter, detta beroende på bl.a. förgiftning av musslor och dumpning av världsmarknadspriser på odlad fisk. Om en fortsatt positiv utveckling skall ske krävs en ökad satsning av statsmakterna framför allt på forskningsområdet där behovet av kunskapsuppyggnad är stort. Behovet av produktutveckling är också uttalat. För att utveckla vattenbruket erfordras enligt motionen ett havsbrukscentrum som lämpligen bör utvecklas i Lysekils kommun där redan betydande kompetens finns samlad. Ett sådant havsbrukscentrum bör dels arbeta med utvecklingsfrågorna, dels med de frågor som har att göra med den unga näringens olika praktiska problem. Fiskeristyrelsen bör vara den myndighet som ges ansvaret för uppyggnad av ett sådant havsbrukscentrum.

Utskottet delar för sin del den oro om vattenbruket som kommer till uttryck i motionen. Det kan emellertid konstateras att statsmakterna under senare år vidtagit vissa åtgärder för att stärka forskningen kring vattenbruket. Under 1983/84 års riksmöte beslutades om vissa resursförstärkningar (proposition 1983/84:10, JoU 1983/84:30). I detta sammanhang anförde utskottet att man inte var beredd att närmare ange behov av och prioritering av olika forsknings- och fältstationer som då var aktuella.

Regeringen har sedermera givit SJFR och fiskeristyrelsen i uppdrag att utarbeta ett forskningsprogram som berör både havsfisket och vattenbruket i söt- och havsvatten. SJFR förväntas under sommaren 1987 framlägga sina förslag. Det kan förutsättas att regeringen återkommer till riksdagen med förslag som kan vara motiverade av SJFR:s rapport och utvecklingen i övrigt inom vattenbruket. Syftet med motionen är därmed delvis tillgodosett och utskottet föreslår att motionen lämnas utan riksdagens vidare åtgärd. Beträffande de allmänna miljöfrågorna i haven behandlas dessa under miljö- och energidepartementets bilaga.

Anslagsfrågor inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde

I anslutning till behandlingen av propositionens allmänna delar har utskottet delvis berört även regeringens förslag om medelsanvisningar under nionde huvudtiteln. Ett antal motioner som redovisas nedan har således direkt och/eller indirekt behandlats under föregående avsnitt. Utskottet avstyrker samtliga motioner som innebär en ändrad anslagstilldelning under budgetåret 1987/88.

Utskottet tillstyrker till en början regeringens förslag såvitt avser följande punkter.

- F 1. Statens livsmedelsverk
- G 2. Lokalkostnader m.m. vid Sveriges lantbruksuniversitet
- G 3. Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.
- G 4. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.
- G 6. Stöd till kollektiv forskning
- G 7. Bidrag till växtförädling
- G 8. Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Punkt D 8 Främjande av skogsvård

I motion Jo135 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 3 förordas att riksdagen beslutar att anslaget skall uppgå till 12 400 000 kr., vilket skulle motsvara 1980 års reala nivå.

I motion Ub5 av Carl Bildt m.fl. (m) yrkande 32 anförs att skogsvårdsavgifter ej bör finansiera den skogsforskning som enligt motionens yrkande 31 överförts till SLU.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna i denna del.

Punkt G 1 Sveriges lantbruksuniversitet

I motion Jo135 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 2 förordas att anslaget uppräknas med 2 000 000 kr. avseende stöd till en försöksgård för alternativ odling och att medel därutöver tillförs för 10 doktorandtjänster.

I motion Jo139 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkande 3 förordas att riksdagen anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 4,0 milj. kr. förhöjt anslag om 441 000 000 kr. för att täcka kostnader för forskning rörande den alternativa odlingen.

Med hänvisning till utskottets ställningstagande i avsnittet rörande jordbruksforskning tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker motionerna Jo135 yrkande 2 och Jo139 yrkande 3 i motsvarande delar.

Under detta avsnitt tar utskottet vidare upp två motioner rörande utbildningen vid SLU.

I motion Jo602 av Börje Hörnlund (c) anförs att det inte finns någon utbildning på högskolenivå inom jordbrukssektorn i Norrland. I Uppsala sker utbildningen av agronomer, och i Alnarp finns landets enda lantmästarutbildning. Det finns enligt motionen en brist på utbildningsmöjligheter för norrländska ungdomar. Mot denna bakgrund bör man etablera en lantmästarutbildning i Umeå och en propedeutisk kurs för agronomie studerande vid Umeå lantbruksskola.

Utskottet anser för sin del att det närmast ankommer på SLU att bedöma och lägga fram förslag om behov och lokalisering av de här aktuella utbildningarna. Underlag som motiverar ett riksdagens beslut saknas. Utskottet avstyrker motionen.

I motion Jo797 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkande 13 yrkas att riksdagen beslutar att planeringsramarna för utbildningarna vid SLU dimensioneras att omfatta minst nuvarande antal studenter.

Utskottet vill framhålla att någon reduktion av antalet utbildningsplatser enligt regeringens förslag inte är aktuell. Motionen bör därför inte föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Punkt G 5 Skogs- och jordbrukets forskningsråd

I motion Jo132 av Lars Ernestam m.fl. (fp) yrkandena 2 och 3 förordas att riksdagen beslutar överflytta 10 milj. kr. från anslaget till anslaget B 4 under fjortonde huvudtiteln att utnyttjas enligt förslag som redovisats i motionen samt att 3 milj. kr. av anslaget skall anvisas till projekt kring alternativ odling.

I motion Jo135 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 1 förordas att anslaget skall ökas med 22 582 000 kr. i förhållande till regeringens förslag för att täcka kostnader för utökad forskning om livsmedel.

I motion Jo139 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkande 5 förordas att SJFR anvisas ett förhöjt anslag om 121 889 000 kr. för att täcka kostnaderna för forskning rörande bl.a. alternativa grödor på åkerarealer.

I motion Jo141 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m) yrkande 1 förordas att anslaget reduceras till 98 000 000 kr. med motivering att skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel bör avskaffas.

Utskottet biträder regeringens förslag och avstyrker motionerna Jo132, Jo135, Jo139 och Jo141 i vad avser denna fråga.

Miljö- och energidepartementet

Miljö- och energidepartementet svarar för forskningsverksamheten inom såväl miljö- som energiområdet. Jordbruksutskottet behandlar miljövårdsforskningen, medan näringsutskottet behandlar energiforskningen.

Under detta avsnitt anmäls utgångspunkter för miljövärdsforskningen samt pågående större forskningsaktiviteter och utredningar inom olika sektorer.

I propositionen redovisas regeringens syn på behovet av laboratorieresurser på miljövärdsområdet. För såväl forskningen som olika slag av undersöknings- och övervakningsverksamhet samt tillsyn behövs tillgång till laboratorieresurser. På miljövärdsområdet finns i dag sådana resurser dels inom naturvårdsverket, dels vid en rad andra organ. Det är angeläget att laborativ verksamheten har en sådan organisation och inriktning att den kan drivas effektivt och med hög kvalitet och att resurser kan kanaliseras till de områden inom miljövärdet där behovet av insatser är störst. Inom ramen för den särskilda översyn av miljövärdorganisationen som nu pågår (Dir. 1986:25) skall bl.a. studeras hur verksamhet av nu berört slag bäst kan organiseras. Inom miljö- och energidepartementet bereds vidare frågan om hur behovet av analyskapacitet när det gäller vissa typer av kvalificerade analyser av miljögifter, främst dioxiner, bäst kan tillgodoses.

Utskottet har under detta avsnitt valt att behandla tre motioner som är av allmän karaktär eller ansluter till frågan om laboratorieresurser på miljövärdsområdet.

I motion Jo138 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) anförs att en stadig ökning av koldioxidhalten sker i atmosfären. Ökningen är lika tydlig i Antarktis som i Centraleuropa och hänger liksom försurningen samman med förbränning av fossila bränslen. Det är angeläget att Sverige aktivt deltar i den internationella forskningsverksamheten kring dessa problem (yrkande 3). Vidare pekas på i motionen att de europeiska staterna har slutit ett samarbetsavtal om tekniskt och vetenskapligt utvecklingsarbete (EUREKA). Sverige bör verka för ett ökat samarbete inom miljövärdsområdet. För att främja ett europeiskt samarbete, som kan leda till minskade luftföroreningar bör ett Miljö-EUREKA bildas (yrkande 4). Ett liknande förslag framförs i motion Jo707 av Olof Johansson m.fl. (c) yrkande 3.

Utskottet kan i och för sig dela den oro som framförs i motionen rörande den ökning av koldioxidutsläppen som registrerats. Sverige deltar dock enligt vad utskottet erfarit mycket aktivt och pådrivande i det internationella samarbetet.

Utskottet kan instämma i att det föreligger ett stort behov av europeiskt samarbete på miljöområdet. Det pågår bl.a. diskussioner om marint forskningssamarbete inom det s.k. EUREKA-projektet. I Nordiska rådet övervägs åtgärder som är ämnade att stärka det nordiska samarbetet inom EUREKA. Vissa samarbetsprojekt pågår redan inom miljövärdsområdet. De organisatoriska förutsättningarna för ett ökat samarbete inom miljövärdarbetet finns. Motionen bör därför lämnas utan åtgärd i vad avser yrkandena 3 och 4. Detta gäller även motion Jo707 yrkande 3.

Beträffande laboratorieresurser föreligger två motionsyrkanden.

I motion Jo138 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkande 9 anförs att det är av avgörande betydelse att miljökonsekvenserna klarläggs innan nya produkter eller produktionsprocesser som kan påverka miljön tas i anspråk. Utvecklingen går snabbt för processer som riskerar att bidra till spridning av bl.a. det

miljöfarliga dioxinet. Mycket talar för enligt motionen att ett nytt laboratorium förläggs till Umeå där kompetens finns bl.a. inom Umeå universitet.

I motion Jo757 av Kerstin Ekman m.fl. (fp) yrkande 2 anförs beträffande laboratorieresurser att ett särskilt myndighetslaboratorium bör inrättas för att kunna utföra de kvalificerade analyser som behövs rörande bl.a. dioxiner. Statens naturvårdsverk har hos regeringen begärt att få medel för att inrätta ett myndighetslaboratorium. Enligt motionen är det naturligt att ett sådant laboratorium ligger under naturvårdsverkets ledning.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att regeringen i de nu aktuella laboratoriefrågorna har aviserat ett förslag hur behovet av analyskapacitet för kvalificerade analyser av miljögifter, främst dioxiner, bäst kan tillgodoses. I avvaktan härpå föranleder motionsyrkandena ingen riksdagens åtgärd.

I motion Jo704 av Carl Bildt m.fl. (m) anförs att forskningsbehoven på miljövårdsområdet är närmast outsärliga. Som exempel nämns bl.a. försurningsskadorna och anrikningen av kadmium i åkermark. De forskningsmedel som ställs till förfogande bör i första hand kanaliseras via det naturvetenskapliga forskningsrådet (yrkande 2).

Utskottet anser inte att motionen är tillräckligt preciserad för att läggas till grund för något konkret ställningstagande från riksdagens sida. I sak synes motionsyrkandet innebära att anslagen till viss miljövärdhetsforskning bör överföras från miljö- och energidepartementets anslag till naturvetenskapliga forskningsrådets anslag under utbildningsdepartementets huvudtitel. Den centrala miljövärdhetsmyndigheten, statens naturvårdsverk, har sedan lång tid tillbaka haft ett huvudansvar för den miljörelaterade forskningen. I en rapport som redovisas på s. 6 i bilaga 12 till propositionen lämnas vissa förslag om ansvarsfördelningen på miljöforskningens område. Det innebär bl.a. att resp. sektorsorgan bör ta ansvaret för de miljövärdhetsfrågor som berör sektorn.

Med det anförda avstyrker utskottet motion Jo704 yrkande 2.

Miljövärdhetsforskning inom olika samhällssektorer

Under detta avsnitt behandlar utskottet sex motioner som berör skilda områden inom miljövärdheten.

I motion Jo137 av Gunhild Bolander (c) och Ulla Pettersson (s) behandlas försurningens effekter i mark, luft och vatten. Situationen är särskilt allvarlig på Gotland där kyrkor och byggnadsminnesmärken förstörs. I motionen anförs att Gotland har utomordentligt gynnsamma förutsättningar att utvecklas till ett centrum i landet för forskning rörande luftföroreningars skadeverkningar på bl.a. stenbyggnader.

I motion Jo736 av Berit Löfstedt m.fl. (s) yrkande 4 anförs att det finns stora problem i samhällets avfallshantering och att det är svårigheter att finna efterfrågan på de återvunna produkterna. Förpackningarna är i allmänhet inte heller tillverkade med sikte på återvinning. Producenterna har härvid ett särskilt ansvar för att förpackningarna kan återvinnas utan negativa miljöeffekter. Även i motion Jo823 av Alf Svensson (c) behandlas avfallsfrågorna. I motionen efterlyses ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete för ekologisk avfallshantering av latrin och annat organiskt hushållsavfall.

I två motioner tas frågan om rötslam från reningsverk upp. I motion Jo776

av Kerstin Gellerman och Charlotte Branting (båda fp) yrkande 1 anförs att kunskaperna om huruvida slammet påverkar åkermarken på lång sikt är bristfälliga. Mera forskning erfordras för att samhället skall ges möjlighet att från miljösynpunkt på ett bra sätt hantera slammet.

I motion Jo795 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) anförs att det är angeläget att medel ställs till förfogande för en forskning som kan belysa vad slammet innehåller och vilka effekter dessa föroreningar har i det organiska ekosystemet (yrkande 3). I motionen hänvisas till jordbruksutskottets uttalande år 1986 om gränsvärden för slammets innehåll av tungmetaller m.m. (JoU 1985/86:24 res. 22).

I motion Jo775 av Marianne Andersson och Kerstin Göthberg (båda c) understryks det angelägna i att få till stånd en ökad forskning som belyser tungmetallers och försurningens inverkan på människor, särskilt mödrar och barn.

Utskottet kan för sin del i viss mån instämma i de synpunkter som anförs i ifrågavarande motioner.

Som anförs i motion Jo137 är det angeläget att berörda myndigheter som vidtar åtgärder mot skador orsakade av försurningen beaktar de särskilda förhållanden och resurser som kan finnas i regionerna. Då det gäller motion Jo736 vill utskottet framhålla att en satsning på forskning om förpackningar med inriktning på återvinningsfrågorna står i god överensstämmelse med riksdagens beslut om hantering och återvinning av avfall. Det bör dock i första hand ankomma på berörda forskningsorgan att närmare överväga behovet av sådana insatser som anges i motionerna. Det anförda gäller även motion Jo823.

I två motioner, Jo776 och Jo795, behandlas frågan om rötslam. Enligt utskottets mening är det angeläget att en sådan forskning bedrivs så att riktlinjer och gränsvärden kan fastställas för slamhanteringen. Med hänsyn till att sådana är under utarbetande erfordras inte någon ytterligare riksdagens åtgärd.

Som anförts i motion Jo775 är det angeläget att en forskning bedrivs om tungmetallers försurningseffekter på människan. Det ankommer närmast på statens miljömedicinska laboratorium att inom ramen för sin verksamhet prioritera de nu aktuella förslagen.

Forskning kring havsföroreningar

I propositionen anförs att havsföroreningarna är ett område där ett samlat åtgärdsprogram är nödvändigt. Föroreningssituationen i våra kustvatten och havsområden har försämrats på ett mycket oroande sätt under de senaste åren. Den tidvis allvarliga syrebristen i havsområdet mellan Sverige och Danmark som bl.a. orsakat massdöd av vissa bottenlevande djur såsom havskräftor anses vara en följd av övergödning av Kattegatt och angränsande vattenområden. Även den massutveckling av vissa giftiga alger som förekommit längs västkusten och som bl.a. medfört saluförbud för musslor kan ha ett samband med övergödningen. Ett annat allvarligt havsmiljöproblem är utsläppen i haven och anrikningen i olika organismer av skilda miljögifter, bl.a. klororganiska ämnen och tungmetaller. Skador på bl.a. säl och havsörn samt förhöjda halter i fisk av vissa miljögifter är tydliga tecken på detta

problem. I syfte att bättre kartlägga de allvarliga problem som uppstått och framför allt för att skyndsamt få fram ett samlat åtgärdsprogram mot havsföroreningar beslutade regeringen i augusti 1986 att tillkalla en aktionsgrupp mot havsföroreningar. Gruppen skall arbeta skyndsamt, och målet är att ett förslag till en aktionsplan mot havsföroreningar skall vara klart under våren 1987.

Vår kunskap om havsföroreningen är ofullständig i många avseenden, framhåller miljö- och energiministern. Det står dock klart att situationen är så allvarlig att vi inte kan vänta med att vidta åtgärder i avvaktan på ytterligare forskning. Vi måste i stället, på samma sätt som när det gäller försurningsproblemen, samtidigt satsa på åtgärder och på fortsatt forskning. Miljö- och energiministern har därvid bedömt det som angeläget att redan nu presentera ett program för vissa ökade forskningsinsatser när det gäller havsföroreningar som kan påbörjas i avvaktan på att aktionsplanen i övrigt blir färdig. I regeringsförslaget förordas att ett belopp om 10 milj. kr. utöver nuvarande medel bör ställas till naturvårdsverkets förfogande för angelägna forskningsuppgifter.

Utskottet delar föredragandens oro för föroreningar som hotar våra kustvatten och havsområden. En utökad och intensifierad forskning är mot denna bakgrund ytterst angelägen. I propositionen aviseras en aktionsplan som kommer att färdigställas under 1987. Aktionsgruppen skall i sitt arbete överväga samordning och utveckling av forskning när det gäller havsföroreningar. Gruppen skall också behandla internationella frågor. Aktionsplanen kan komma att senare läggas till grund för regerings- och riksdagsbeslut om resursfrågor m.m.

I motion Jo138 av Karl Erik Olsson m.fl. (c) yrkande 7 anförs att det är angeläget att slå vakt om PMK:s (Program för övervakning av miljö kvalitet) verksamhet. I motionen framhålls det angelägna i att PMK inom ramen för sitt uppdrag vidgar sitt arbetsfält till att också omfatta Västerhavet och Nordsjön.

I motion Jo142 av Ingvar Eriksson m.fl. (m) uttalas att konkreta åtgärder måste vidtas mot utsläpp och föroreningar i havet. De akuta problemen måste angripas direkt på de svavelvätedöda bottenarna. Idéer och teknik finns för att göra insatser. Försöksprojekt bör påbörjas i detta syfte. Medel för detta bör finnas inom statens naturvårdsverks anslag.

I motion Jo416 yrkande 6 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (båda c) föreslås att en referensanläggning utses. I en sådan anläggning kan man genom studier och långsiktiga provtagningsserier följa havsbrukets miljöpåverkan.

I motion Jo610 av Ralf Lindström m.fl. (s) uttalas att det i Karlskrona finns lediga och iordningsställda lokaler för ett Östersjöinstitut. Det finns enligt motionen starka skäl för en lokalisering till Karlskrona, bl.a. med hänsyn till geografiskt läge.

I motion Jo714 av Elving Andersson och Kjell A. Mattsson (båda c) yrkande 3 behandlas frågan om föroreningarna i Nordsjön. I motionen betonas särskilt att Bohusläns kustområden är på väg att försämras drastiskt. Vår kunskap beträffande havsmiljön och olika orsakssamband som påverkar densamma är mycket små i förhållande till de stora problem som finns. Mot denna bakgrund hemställs att havsmiljöforskningen prioriteras.

I motion Jo743 av Lennart Alsén och Ingrid Hasselström Nyvall (båda fp) yrkandena 4 och 5 pekas på den stora brist på fartyg som kan anses föreligga. Sverige har enligt motionen bara ett fartyg för provtagningar. Vidare föreslås ett centrum för miljöforskning med lämplig placering i Karlskrona.

I motion Jo809 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 2 anförs att det brådskar med åtgärder för att komma till rätta med miljöförstöringen i Östersjön. Ett havsfiskelaboratorium föreslås inrättat vid ostkusten. Liknande synpunkter framförs i motion Jo810 av Jan Jennehag m.fl. (vpk). I motionen pekas på att Bottniska viken torde vara det hav som har blivit mest påverkat av miljöföroreningar. Det krävs särskilda samhällsinsatser för att komma till rätta med problemen.

I motion Jo815 av Lars Svensson m.fl. (s) understryks den svåra situationen i Laholmsbukten men också att hela Kattegatt nu håller på att försämras från miljösynpunkt. Kraftfulla åtgärder bör enligt motionen vidtas för att reducera utsläppen av föroreningar i Kattegatt.

Utskottet vill framhålla att åtgärder för att motverka föroreningar i våra kustnära hav bör få hög prioritet. Miljö- och energiministern har också aviserat att åtgärder kommer att behöva vidtas. Regeringen har nyligen beslutat om långtgående insatser för att rädda Laholmsbukten. Kväve- och fosforutsläpp skall ytterligare reduceras. Motion Jo815 kan därmed anses tillgodosedd. Utskottets bedömer att det i avvaktan på aktionsplanen inte nu är lämpligt att förorda specificerade åtgärder i enlighet med motionernas krav. Utskottet avstyrker således motionerna Jo138 yrkande 7, Jo142, Jo416 yrkande 6, Jo610, Jo714 yrkande 3, Jo743 yrkandena 4 och 5, Jo809 yrkande 2 och Jo810 yrkande 2.

Vissa anslagsfrågor m.m. inom miljö- och energidepartementets verksamhetsområde

I anslutning till behandlingen av propositionens allmänna delar har utskottet delvis berört även regeringens förslag om medelsanvisningar under fjortonde huvudtiteln. De motioner som redovisas nedan har således direkt och/eller indirekt behandlats under föregående avsnitt.

Punkt B 4 Miljövårdsforskning

I motion Jo132 av Lars Ernestam m.fl. (fp) yrkande 2 förordas att 10 milj. kr. tillförs anslaget från punkt G 5, nionde huvudtiteln.

I motion N132 av Lars Werner m.fl. (vpk) yrkande 1 förordas ett till 100 milj. kr. förhöjt anslag.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker således motionerna Jo132 och N132 i berörda delar.

Punkt B 6 Särskilda projekt på miljövårdens område

I motion Jo141 av Arne Andersson i Ljung m.fl. (m) yrkande 2 förordas ett till 60,5 milj. kr. förhöjt anslag för att täcka kostnader för bl.a. bidrag till gödselbehållare.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker därmed motionsyrkandet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Övriga frågor

Avslutningsvis har utskottet bedömt det som lämpligt att i detta sammanhang ta upp till behandling fyra fristående motioner om registrering m.m. av skogsskador.

I motion Jo309 av Rune Rydén och Ingvar Eriksson (båda m) anförs att luftföroreningarna förorsakar skador på skogen i Skåne (yrkande 1). Enligt motionen är det svårt att mäta dessa skador med hänsyn till att skogen i Skåne till stor del utgörs av lövskog och att denna påverkas annorlunda än barrskog av föroreningar.

Samma ämne behandlas i motion Jo750 av Siw Persson och Kjell-Arne Welin (båda fp). I motionen yrkas att särskilda medel avsätts för inventering av skogskadeutvecklingen i Skåne.

I motion Jo816 av Gösta Andersson och Agne Hansson (båda c) framhålls behovet av insatser för att begränsa försurningens skadliga effekter på skogen. Situationen är enligt motionen mycket allvarlig i Kalmar län.

I motion Jo835 av Bo Lundgren (m) anförs att det behövs en kontinuerlig uppföljning av skogsskadorna i Skåne (yrkande 1) samt ett åtgärdsprogram mot dessa skador (yrkande 2).

Utskottet vill framhålla att Sverige är pådrivande i det internationella arbetet när det gäller kampen mot luftföroreningar och försurning. Åtgärder har också vidtagits eller aviserats för att minska utsläpp från inhemska föroreningskällor. Mycket återstår dock att göra innan situationen kan anses tillfredsställande. Beträffande registreringen av skogsskador i skilda delar av landet utförs dessa av naturvårdsverket och av lantbruksuniversitetet inom ramen för riksskogstaxeringen. Uppföljningarna är rikstäckande. Vissa regionala specialundersökningar genomförs därutöver. Möjligheter till ytterligare undersökning bör beslutas av regionala eller lokala organ. Det bör tilläggas att även det i det föregående redovisade programmet för ökad skogsforskning i södra Sverige ligger i linje med motionärernas önskemål. Utskottet avstyrker motionerna Jo309, Jo750, Jo816 och Jo835 i vad avser denna fråga.

Hemställen

Utskottet hemställer

1. beträffande *bekämpningsmedel*
att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo139 yrkande 8 utan vidare åtgärd.
2. beträffande *fyllning av lantbrukssprutor*
att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo704 yrkande 12 utan vidare åtgärd.
3. beträffande *risk-nyttovärdering*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub5 yrkande 33.
4. beträffande *uppdrag till UHÅ m.m.*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo138 yrkandena 1 och 2.

5. beträffande *livsmedelsforskningens inriktning*

- a) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo139 yrkande 7,
- b) att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub5 yrkande 30,
- c) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo130,
- d) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo278 yrkande 6,

6. att riksdagen lämnar utan erinran vad i propositionen anförts om ett program för livsmedelsforskning och för begränsning av bekämpningsmedelsanvändningen i jordbruket.

7. beträffande *en professur i alternativ odling m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo135 yrkande 2 i motsvarande del, 1986/87:Jo139 yrkande 2 och 1986/87:Jo607 yrkande 1,

8. beträffande *yrkanden om vissa forskningsprojekt m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1985/86:A415, 1986/87:Jo133 och 1986/87:Jo259 yrkande 2,

9. beträffande *ett ekologiskt jordbruksråd*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo259 yrkande 1,

10. beträffande *forskning rörande alternativa grödor m.m.*

att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 4 och 1986/87:Jo250 yrkande 2,

11. beträffande *fritidsodling*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo131,

12. beträffande *renforskning*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo134 och 1986/87:Jo609,

13. beträffande *biodlingens betydelse m.m.*

att riksdagen lämnar utan vidare åtgärd motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 9 och 1986/87:Jo140,

14. beträffande *djurvänligare produktionsmetoder*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo533 yrkande 2,

15. beträffande *en professur i turism*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo601,

16. beträffande *forskarutbildningen vid Sveriges lantbruksuniversitet*

att riksdagen lämnar motionerna 1986/87:Ub1 yrkande 7 och 1986/87:Jo135 yrkande 2 (delvis) utan vidare åtgärd,

17. beträffande *huvudmannskap för skogsforskningen*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub5 yrkande 31,

18. beträffande *försöksverksamhet med sågverksavfall m.m.*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo314 yrkande 4,

19. beträffande *forskning rörande skogsbruket i södra Sverige*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo606,

20. beträffande *användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m.m.*

a) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo132 yrkande 1 och yrkande 2 (delvis) om ny fördelning av avgiftsmedel m.m.,

b) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo139 yrkande 1 och yrkande 6 om ändrad fördelning av avgiftsmedel m.m.,

- c) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo224 yrkande 8 om avskaffande av miljöavgifterna.
- d) att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo224 yrkande 9 och 1986/87:Jo231 om redovisning av avgiftsmedlen.
- e) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo265 om en clearingavgift inom jordbruksprisregleringen,
- f) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo266 om viss fördelning av medel i landets södra delar.
- g) att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo704 yrkande 11 och 1986/87:Jo727 om bidrag till gödselvårdsanläggningar.
- h) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo737 om forskning rörande jordbrukets arbetsmiljö.
- i) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo788 om viss teknisk forskning.
- j) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo801 yrkande 1 om minskad tilldelning till skogsforskning.
- k) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo219 om vissa äldre avgifter på handelsgödsel m.m.,

21. beträffande *utbildning av skogstekniker*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo136, 1986/87:Jo603, 1986/87:Jo604, 1986/87:Jo605 och 1986/87:Jo608 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en ökning av utbildningskapaciteten m.m.,

22. beträffande *vattenbruk m.m.*

att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo416 yrkandena 1 och 3,

23. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo135 yrkande 3 och 1986/87:Ub5 yrkande 32 till *Främjande av skogsvård m. m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 11 900 000 kr.,

24. att riksdagen till *Statens livsmedelsverk* för budgetåret 1987/88 utöver tidigare beviljat förslagsanslag anvisar ytterligare 500 000 kr.,

25. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta tjänster som professor i enlighet med vad som förordats i propositionen,

26. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo135 yrkande 2 och 1986/87:Jo139 yrkande 3 till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 437 500 000 kr.,

27. att riksdagen till *Lokalkostnader m.m. vid Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 204 784 000 kr.,

28. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

29. att riksdagen till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 42 400 000 kr.,

30. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen.

31. att riksdagen till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m.m.* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 25 300 000 kr.,

32. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3, 1986/87:Jo135 yrkande 1, 1986/87:Jo139 yrkande 5 och 1986/87:Jo141 yrkande 1 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 112 880 000 kr.,

33. att riksdagen till *Stöd till kollektiv forskning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 24 400 000 kr.,

34. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal om bidrag till växtförädling som nämnts i propositionen,

35. att riksdagen till *Bidrag till växtförädling* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 23 000 000 kr.,

36. att riksdagen till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för budgetåret 1987/88 anvisar ett förslagsanslag av 640 000 kr.,

37. beträffande *vissa utbildningsfrågor m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo602 och 1986/87:Jo797 yrkande 13.

Miljö- och energidepartementets verksamhetsområde

38. beträffande *internationellt samarbete m.m. på miljövårdsområdet*

att riksdagen lämnar motionerna 1986/87:Jo138 yrkandena 3 och 4 och 1986/87:Jo707 yrkande 3 utan vidare åtgärd,

39. beträffande *laboratorieresurser m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo138 yrkande 9 och 1986/87:Jo757 yrkande 2,

40. beträffande *överföring av vissa forskningsmedel*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo704 yrkande 2,

41. beträffande *miljövårdsforskning inom olika samhällssektorer m.m.*

a) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo137 utan vidare åtgärd,

b) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo736 yrkande 4 utan vidare åtgärd,

c) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo823 utan vidare åtgärd,

d) att riksdagen lämnar motionerna 1986/87:Jo776 yrkande 1 och 1986/87:Jo795 yrkande 3 utan vidare åtgärd,

e) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo775 utan vidare åtgärd,

42. beträffande *forskning kring havsföreningar m.m.*

a) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo138 yrkande 7 utan vidare åtgärd,

b) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo142 utan vidare åtgärd,

c) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo416 yrkande 6 utan vidare åtgärd,

d) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo714 yrkande 3 utan vidare åtgärd,

- e) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo743 yrkandena 4 och 5 utan vidare åtgärd,
 f) att riksdagen lämnar motionerna 1986/87:Jo809 yrkande 2 och 1986/87:Jo810 yrkande 2 utan vidare åtgärd,
 g) att riksdagen avslår motion 1986/87:Jo610,
 h) att riksdagen lämnar motion 1986/87:Jo815 yrkande 3 utan vidare åtgärd.

43. att riksdagen lämnar utan erinran vad i propositionen anförts om den framtida forskningen inom miljövårdsområdet.

44. att riksdagen bemyndigar regeringen att ikläda sig de ekonomiska förpliktelser som följer av det avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet som nämnts i propositionen.

45. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1986/87:Jo132 yrkande 2 (delvis) och N132 yrkande 1 till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 84 500 000 kr.,

46. att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motion 1986/87:Jo141 yrkande 2 till *Särskilda projekt på miljövårdens område* för budgetåret 1987/88 utöver tidigare anvisat reservationsanslag anvisar ytterligare 2 000 000 kr.,

47. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning av lokaler vid statens naturvårdsverk inom de kostnadsramar som förordats i propositionen.

48. att riksdagen till *Inredning och utrustning av lokaler vid vissa myndigheter* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 9 700 000 kr.,

49. beträffande *registrering av skogsskador m.m.*

att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Jo309 yrkande 1, 1986/87:Jo750, 1986/87:Jo816 och 1986/87:Jo835.

Stockholm den 28 april 1987

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Margareta Winberg (s), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Jan Jennehag (vpk), Bengt Rosén (fp), Bertil Jonasson (c) och Anders Castberger (fp).

1. Risk – nyttovärdering (mom. 3)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "i fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet instämmer i motionärernas åsikter om analysens omfattning vid registrering av bekämpningsmedel. Endast genom att värdet av en viss produkt provas av användaren i praktiken kommer de lämpligaste produkterna att överleva. Utskottet tillstyrker sålunda motion Ub5 såvitt nu är i fråga. Vad utskottet uttalat bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. beträffande *risk – nyttovärdering*
att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Ub5 yrkande 33 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Uppdrag till UHÄ m. m. (mom. 4)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Bengt Rosén (fp), Bertil Jonasson (c) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Utskottet kan" och slutar med "utan åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan konstatera att insatser visserligen görs på forskningsinformationens område men anser dessa insatser otillräckliga. Starka skäl talar för att de framtids-, strategi- och perspektivstudier till gagn för bl. a. naturresurs- och miljöområdet som i dag bedrivs vid Sekretariatet för framtidsstudier också bör bedrivas vid universiteten. Universitets- och högskoleorganisationen bör i framtiden vara bas för svensk forskning. Detta ansvar bör också gälla framtidsforskningen. Kompetensen inom naturresurs- och miljöområdet bör därför byggas upp vid universitet och högskolor. Vissa tvärvetenskapliga centra bör kunna utgöra en viktig bas för kompetensuppbyggnaden. Integrerade projekt är en annan möjlighet, speciellt för framtids-, policy- och strategistudier. Enligt utskottets mening saknas i propositionen en samlad syn på forskning och utbildning inom naturresursområdet. Utskottet delar således de synpunkter som i detta avseende kommer till uttryck i motion Jo138 och tillstyrker därmed yrkandena 1 och 2 i motionen.

dels att utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *uppdrag till UHÄ m. m.*
att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo138 yrkandena 1 och 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om en översyn av forskning och utbildning inom naturresursområdet och om kontakter mellan beslutsfattare och forskare.

3. Livsmedelsforskningens inriktning (mom. 5 a och c)

JoU 1986/87:19

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo139 anser utskottet att en önskvärd konsumentnära livsmedelsproduktion också kräver ytterligare forskningsinsatser på området. En sådan produktion måste dessutom anpassas till förändringar i t. ex. hushållens storlek. På konsumentensida är möjligheterna att tillägna sig och vidarebefordra forskningsresultat på området naturliga förutsättningar för en näringsriktig kosthållning. Utskottet delar därför den syn på prioriteringen av beteendevetenskaplig forskning som kommer till uttryck i motion Jo130. Med det nu anförda tillstyrker utskottet motionerna Jo130 och Jo139 yrkande 7.

dels att utskottets hemställan under 5 a) och c) bort ha följande lydelse:

5. a) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo139 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført om konsumentnära livsmedelsforskning m. m.,

c) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo130 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført om den framtida livsmedelsforskningen,

4. Livsmedelsforskningens inriktning m. m. (mom. 5 b)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Som utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser, i likhet med motionärerna i Ub5, att programområdena "Maten och samhället", "Människan och maten" och "Smak och upplevelse" knappast torde medföra någon kunskapsökning som är av betydelse för livsmedelsforskningen. Dessa programområden bör utgå ur forskningsprogrammet. Vad utskottet anført med anledning av motion Ub5 yrkande 30 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 b bort ha följande lydelse:

5. b) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Ub5 yrkande 30 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført,

5. Livsmedelsforskningens inriktning m. m. (mom. 5 d)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "(yrkande 6)" bort ha följande lydelse:

För en livsmedelsproduktion med en strategi och helhetssyn även på folkhälsa, miljö och arbetsmiljö behövs en samverkan mellan facket, forskare, konsumenter och miljörörelse. De uppgifter SJFR under senare år erhållit tillgodoser emellertid inte kravet på oberoende från olika intresse-

grupper. Med uppbyggandet av ett forskningsinstitut, helt oberoende av nuvarande maktgrupper inom livsmedelsindustrin, skulle emellertid enligt utskottets mening ett första steg kunna tas mot en livsmedelsproduktion av önskvärd inriktning. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo278 yrkande 6 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 5 d) bort ha följande lydelse:

5. d) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo278 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. Professur i alternativ odling m. m. (mom. 7)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Bengt Rosén (fp), Bertil Jonasson (c) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med "Utskottet tar" och slutar med "utan åtgärd" bort ha följande lydelse:

Resultat framtagna från SLU:s grundläggande forskning om de biologiska produktionsprocesserna är visserligen tillämpliga även för den alternativa odlingen. Intresset för denna odling är numera betydande såväl bland jordbrukare som bland konsumenter, och undervisning i ämnet ingår ofta som en reguljär del i lantbruksskolornas gymnasieutbildning. Denna utbildning måste emellertid enligt utskottets mening kompletteras med forsknings- och utvecklingsinsatser på högskolenivå. I likhet med motionärerna i motionerna Jo139 och Jo607 anser utskottet tiden mogen för inrättande av en professur i ämnet.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo139 yrkande 2 och Jo607 yrkande 1 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande en professur i alternativ odling m. m.

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 2 och 1986/87:Jo607 yrkande 1 och med avslag på motion 1986/87:Jo135 yrkande 2 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. Professur i alternativ odling m. m. (mom. 7)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med "Utskottet tar" och slutar med "utan åtgärd" bort ha följande lydelse:

I propositionen betonas behovet av en förstärkt forskarutbildning, bl. a. genom en ökning av antalet doktorandtjänster. Utskottet instämmer i denna bedömning men konstaterar – i likhet med motionärerna i motion Jo135 – att för lantbruksuniversitetet beräknade medel – 1 milj. kr. – torde räcka till endast ett par doktorandtjänster utöver den föreslagna personliga forskartjänsten som på sikt bör inrättas. Utskottet ansluter sig till motionärernas uppfattning att det verkliga behovet motsvarar 10 nya tjänster. Dessa bör

inrättas under budgetåret 1987/88. Vad utskottet sålunda anfört om doktorandtjänster med anledning av motion Jo135 yrkande 2 delvis bör ges regeringen till känna.

JoU 1986/87:19

dels att utskottets hemställan under 7 bort ha följande lydelse:

7. beträffande *en professur i alternativ odling m. m.*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo135 yrkande 2 i motsvarande del och med avslag på motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 2 och 1986/87:Jo607 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om doktorandtjänster.

8. Forskning rörande alternativa grödor m. m. (mom. 10)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 18 som börjar med "I och med" och slutar med "riksdagens sida" bort ha följande lydelse:

Huvudsakligen genom insatser av grundforskningskaraktär har vi i dag vissa kunskaper om alternativ användning av odlade grödor. Däremot – vilket framhålls i motion Jo139 – är möjligheterna små att vidareutveckla och pröva dessa kunskaper i t. ex. fullskaleförsök. Medelstildelningen till denna forskning har varit otillräcklig. Regeringens förslag visar att inte heller nu kommer resurser att i avgörande grad styras till detta ändamål. Utskottet delar motionärernas uppfattning att 10 milj. kr. av tillgängliga medel från miljöavgifterna bör avsättas till SJFR:s förfogande och rådet av regeringen ges i uppdrag att i samarbete med jordbrukarna närstående forskningsorganisationer ta initiativ till forskningsprojekt med inriktning på tillämpad forskning inom området. Med detta uttalande tillstyrker utskottet motionerna Jo139 yrkande 4 och Jo250 yrkande 2.

dels att utskottets hemställan under 10 bort ha följande lydelse:

10. beträffande *forskning rörande alternativa grödor m. m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 4 och 1986/87:Jo250 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

9. Renforskningen (mom. 12)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 18 som börjar med "Beträffande renforskningen" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare (JoU 1981/82:40) konstaterat att det redan då var angeläget att tillse att forskning och försöksverksamhet på rennäringens område fick godtagbara lokalresurser. Detta gavs regeringen till känna.

Under de snart fem år som gått har frågan utretts och uppmärksamats, bl. a. i rennäringsskommitténs betänkande Rennäringens ekonomi (SOU 1983:67). Utskottet delar uppfattningen i motion Jo134 att det nu är angeläget att regeringen lägger fram förslag beträffande renforskningens

lokalisering och resurser. Eftersom renforskningen av flera skäl inte rimligtvis kan svara för all forsknings- och försöksverksamhet inom området är det enligt utskottets mening naturligt att utnyttja de forskningsresurser som finns inom universitet och högskolor. Som föreslås i motionen måste ett konkret förslag nu utarbetas för att nytta skall kunna dras av den basorganisation och det kunnande på ett antal närliggande områden som Umeå kan erbjuda i egenskap av universitetsstad. En lokalisering till Umeå skulle i flera avseenden också medföra lägre kostnader för verksamheten.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo134 bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet motion Jo609 tillgodosedd.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *renforskningen*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo134 och 1986/87:Jo609 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Renforskningen (mom. 12)

Lars Ernestam, Bengt Rosén och Anders Castberger (alla fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 18 som börjar med "Beträffande renforskningen" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser – liksom motionärerna i motion Jo609 – nu tiden mogen att föra frågan om förstärkning av renforskningen framåt. Utskottet vill i detta sammanhang – vilket också understryks i motionen – betona principen att genom en forskningsverksamhet knuten till rennärningen söka finna samsarbetsformer som inte ytterligare begränsar andra näringars verksamhet och fortsatta utveckling. Målsättningen måste vara att förhållandet mellan skogsbruk och rennärning skall kunna lösas genom samråd och samförstånd. Angeläget är också att verksamheten får godtagbara lokaler och utformas på ett sätt som innebär sammanhållen lokalisering. Ett forskningscentrum i Umeå med Arvidsjaur som fältförsöksstation skulle enligt utskottets mening uppfylla kriterierna för en ändamålsenlig forskning genom att forskarna får en kreativ och vetenskaplig arbetsmiljö, tilldelade resurser utnyttjas på ett meningsfullt sätt och forskning och utveckling kring rennärningen tillgodoser samernas berättigade önskemål.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo609 bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet motion Jo134 tillgodosedd.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. beträffande *renforskningen*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo134 och 1986/87:Jo609 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

11. Biodlingens betydelse m. m. (mom. 13)

JoU 1986/87:19

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 18 som börjar med "Bodlingens betydelse" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Bodlingens betydelse tas upp i motion Jo139 yrkande 9 och motion Jo140. Utskottet delar motionärernas bedömning att bodlingen har en betydelsefull uppgift i ekosystemet. Bodlingen kan även vara av betydande regionalekonomiskt intresse. Vid SLU finns en särskild avdelning för bodling vars verksamhet är väl ansedd. Utskottet har också erfårit att man genom det nordiska kontaktorganet för jordbruksforskning erhållit finansiering av ett nordiskt projekt om bisjukdomar. Trots de insatser som pågår motiverar emellertid enligt utskottets mening binas betydelse för det ekologiska systemet en ökad satsning på forskning och utveckling av bodlingen. Utskottet vill i sammanhanget också framhålla att genom resursförstärkning på området sådana sysslor och arbetsuppgifter stimuleras som kan komma att utgöra värdefulla komplement till jord- och skogsbruket.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo139 yrkande 9 och Jo140 bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 13 bort ha följande lydelse:

13. beträffande *bodlingens betydelse m. m.*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo139 yrkande 9 och 1986/87:Jo140 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

12. Forskarutbildningen vid SLU (mom. 16)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 18 börjar med "Slutligen vill" och på s. 19 slutar med "yrkande 2 (delvis)" bort ha följande lydelse:

Slutligen vill utskottet framhålla att det är angeläget att forskarstudier vid SLU ges samma möjligheter som de studier vid högskolan i övrigt. En viss förstärkning av resurserna för forskarutbildningen föreslås i propositionen. Utskottet ansluter sig emellertid till den uppfattning som framförs i motion Ub1 och kan liksom motionärerna konstatera att tillskottet av doktorandtjänster är betydande vid de utbildningar som lyder under utbildningsdepartementet, medan satsningen på doktorandtjänster vid Sveriges lantbruksuniversitet är mycket blygsam. Det är enligt utskottet angeläget att omvandlingen av utbildningsbidragen till doktorandtjänster vid denna institution sker i samma takt som vid andra högskolor. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Ub1 yrkande 7 bör ges regeringen till känna. Med detta uttalande tillgodoses i viss mån motion Jo135 yrkande 2 delvis.

dels att utskottets hemställan under 16 bort ha följande lydelse:

16. beträffande *forskarutbildningen vid Sveriges lantbruksuniversitet*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Ub1 yrkande 7 och 1986/87:Jo135 yrkande 2 (delvis) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört, JoU 1986/87:19

13. Huvudmannaskap för skogsforskningen (mom. 17)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att propositionen innehåller förslag till betydande förstärkningar av skogsforskningen som syftar till att lösa problemen för skogsbruket i södra Sverige. Syftet med motion Jo606 torde därmed vara tillgodosett. I propositionen föreslås vidare att skogsstyrelsen skall fördela medel till skogsförnygringsforskning, skogsproduktionsforskning och luftföroreningsforskning. Utskottet delar härvid den uppfattning som kommer till uttryck i motion Ub5 att ansvaret för samtliga dessa områden bör åvila lantbruksuniversitetet. Detta bör ges regeringen till känna. Med det anförda tillstyrker utskottet motion Ub5 yrkande 31.

dels att utskottets hemställan under 17 bort ha följande lydelse:

17. beträffande *huvudmannaskap för skogsforskningen* att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Ub5 yrkande 31 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

14. Försöksverksamhet med sågverksavfall m. m. (mom. 18)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 20 som börjar med "Vad avser" och slutar med "av utskottet" bort ha följande lydelse:

Vad avser försöksverksamhet med bark, sågverksavfall m. m. ansluter sig utskottet till motion Jo314 med yrkande att en sådan försöksverksamhet bör inledas. Det bör ankomma på regeringen att vidta åtgärder i enlighet med yrkande 4 i motionen. Detta bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 18 bort ha följande lydelse:

18. beträffande *försöksverksamhet med sågverksavfall m. m.* att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo314 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

15. Användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m. (mom. 20 a)

Lars Ernestam, Bengt Rosén och Anders Castberger (alla fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo132 anser utskottet att en fördelning av utgiftsposterna på så sätt att mer än halva beloppet inbetalade avgifter

anvisas till finansiering av skogsforskning, allmän naturvetenskaplig forskning och försurningsprogrammet innebär ett avsteg från det beslut som fattades under föregående riksmöte (JoU 1985/86:13). Utskottet delar motionärernas uppfattning att det i och för sig kan vara rimligt att öka skogsforskningens omfattning. Det är däremot inte rimligt att finansiera denna ökning med medel från avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel till större del än vad skogsbruket betalar in. Samma uppfattning har utskottet vad gäller avgifterna på handelsgödsel, där medel som avsetts användas för miljöinsatser nu i så stor utsträckning används för insatser i försurningsprogrammet. Med det anförda ansluter sig utskottet till yrkandena 1 och 2 (delvis) i motionen och anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till ny fördelning av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel som bättre överensstämmer med riksdagens tidigare beslut. Detta bör ges regeringen till känna. Motion Jo139 avstyrks i motsvarande del i den mån den ej tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels att utskottets hemställan under 20 a) bort ha följande lydelse:

20. beträffande *användningen av miljöavgifter på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m.*

a) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo132 yrkandena 1 och 2 i motsvarande del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

16. Användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m. (mom. 20 b)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 21 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo139 anser utskottet att den föreslagna medelsdispositionen innebär avsteg från riksdagens tidigare beslut vad gäller finansiering av skogsforskningen och försurningsprogrammet. De ca 5 milj. kr. i avgifter på handelsgödsel och bekämpningsmedel som bedöms ha influtit från skogsbruket bör enligt utskottet användas för skogsforskning. Därutöver anser utskottet det rimligt att särskilda medel avsätts under samma delkonto att användas främst för skogsforskning med inriktning på familj jordbruk. Med de sammanlagt 10 milj. kr. som bör avsättas för skogsforskning uppnås en rimlig kostnadsfördelning mellan familj jordbruken och de mindre skogsbruken å den ena och skogsbolagen å den andra sidan.

Eftersom man i dag kan konstatera att användningen av handelsgödsel har en relativt liten betydelse för försurningen bör försurningsprogrammet följaktligen finansieras med andra budgetmedel än avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Regeringen bör återkomma med förslag till finansiering av försurningsprogrammet. Utskottet ansluter sig vidare till yrkande 6 i motion Jo139 att regeringen bör framlägga förslag till miljöför-

bättrande åtgärder i särskilt föroreningskänsliga områden inom en ram av 10 milj. kr.

JoU 1986/87:19

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo139 yrkande 1 i denna del och yrkande 6 bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet motion Jo132 yrkande 2 tillgodosedd i motsvarande del.

dels att utskottets hemställan under 20 b) bort ha följande lydelse:

20. beträffande *användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m.*

b) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo139 yrkande 1 och yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om fördelning av avgiftsmedel m. m.,

17. Användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m. (mom. 20 c)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 21 börjar med "I motion Jo224" och på s. 22 slutar med "del tillgodosetts" bort ha följande lydelse:

I motion Jo224 yrkas i första hand att skatten på handelsgödsel avskaffas. Motivet härför – vilket delas av utskottet – är att skatten leder till en felaktig resursanvändning såväl från företagens som från samhällets synpunkter. Liksom motionärerna anser utskottet det oacceptabelt att beskatta handelsgödsel och bekämpningsmedel, allra helst som skatten inte får kompenseras genom höjda produktpriser. Yrkande 8 i motionen bör således bifallas. Vidare efterlyses också i motionen (yrkande 9) en redovisning över användningen av influtna medel och ett förslag till disposition av avgifterna för 1987/88. Samma yrkande framförs i motion Jo231. I och med att en redovisning och ett förslag föreligger i propositionen anser utskottet motionernas yrkanden i denna del tillgodosedda.

dels att utskottets hemställan under 20 c) bort ha följande lydelse:

20. beträffande *användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m.*

c) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo224 yrkande 8 hos regeringen begär förslag om avskaffande av avgifterna på handelsgödsel och bekämpningsmedel.

18. Användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m. (mom. 20 g)

Karl Erik Olsson (c), Sven Eric Lorentzon (m), Jens Eriksson (m) och Bertil Jonasson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "och Jo801" bort ha följande lydelse:

Vad beträffar motionerna Jo704 och Jo727 vill utskottet ansluta sig till vad som sägs i motionerna om växtnäringsförlust och packningsskador vid

spridning av stallgödsel under höst och senvinter. Anledningen till att gödseln sprids under dessa årstider är den ofta begränsade lagringskapaciteten samt det faktum att hanteringen av stallgödsel är arbetskrävande och svår att hinna med under vårbruket. Vid ökad vårspridning utnyttjas kvävet bättre och läckagerisken minskar. En sådan spridning förutsätter samtidigt lagringsmöjligheter under tillräckligt lång tid. Moderna gödselvårdsanläggningar är emellertid dyrbara för den enskilde jordbrukaren. Den icke önskvärda effekt som växtnäring förlusten innebär skulle enligt utskottet kunna mildras genom införande av ett statligt bidrag till byggande av större gödselvårdsanläggningar. Bidraget kan finansieras med de medel som hittills inkommit från gödselskatten.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motionerna Jo704 yrkande 11 och Jo727 bör ges regeringen till känna.

Hithörande motioner påkallar i övrigt ingen åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 20 g) bort ha följande lydelse:

20. beträffande *användningen av miljöavgifterna på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m.*

g) att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo704 yrkande 11 och 1986/87:Jo727 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om bidrag till gödselvårdsanläggningar,

19. Vattenbruk m. m. (mom. 22)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 24 börjar med "Utskottet delar" och på s. 25 slutar med "energidepartementets bilaga" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den oro om vattenbruket som kommer till uttryck i motionen. Det kan visserligen konstateras att under senare år vissa åtgärder vidtagits för att stärka forskningen kring vattenbruket (prop. 1983/84:10, JoU 1983/84:30). Utskottet kan konstatera att regeringen sedermera givit fiskeristyrelsen och SJFR i uppdrag att utarbeta ett forskningsprogram som rör vattenbruket i söt- och havsvatten. Dessa åtgärder är emellertid enligt utskottets mening otillräckliga. Utskottet ställer sig med detta uttalande bakom vad motionärerna anför om prioritering av forskningsresurser till vattenbruksområdet (yrkande 1) och om utvecklande av ett havsbrukscentrum i Bohuslän (yrkande 3). Detta bör ges regeringen till känna. Beträffande de allmänna miljöfrågorna i haven behandlas dessa under miljö- och energidepartementets bilaga.

dels att utskottets hemställan under 22 bort ha följande lydelse:

22. beträffande *vattenbruk m. m.*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo416 yrkandena 1 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

20. Främjande av skogsvård (mom. 23)

JoU 1986/87:19

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "I anslutning" och slutar med "budgetåret 1987/88" bort ha följande lydelse:

I anslutning till behandlingen av propositionens allmänna delar har utskottet delvis berört även regeringens förslag om medelsanvisningar under nionde huvudtiteln. Ett antal motioner som redovisas nedan har således direkt och/eller indirekt behandlats under föregående avsnitt. Utskottet avstyrker samtliga motioner som innebär en ändrad anslagstilldelning under budgetåret 1987/88 utom såvitt avser motion Jo135 yrkande 3.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 25 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till förslaget i motion Jo135 yrkande 3 om en uppräknig av anslaget till 12,4 milj. kr. Därmed avstyrker utskottet motion Ub5 yrkande 32.

dels att utskottets hemställan under 23 bort ha följande lydelse:

23. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo135 yrkande 3 och med avslag på motion 1986/87:Ub5 yrkande 32 till *Främjande av skogsvård* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 12 400 000 kr.,

21. Sveriges lantbruksuniversitet (mom. 26)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Med hänvisning" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad utskottet anfört ovan (reservation 6) tillstyrker utskottet yrkande 3 i motion Jo139. Anslaget till SLU bör således tillföras 1 milj. kr. för en professur i alternativ odling samt ytterligare 3 milj. kr. för en utökad forskningsverksamhet på området. Motion Jo135 yrkande 2 avstyrks i den mån den ej tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels att utskottets hemställan under 26 bort ha följande lydelse:

26. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:139 yrkande 3 och med avslag på motion 1986/87:Jo135 yrkande 2 till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 441 500 000 kr.,

22. Sveriges lantbruksuniversitet (mom. 26)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Med hänvisning" och slutar med "motsvarande delar" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad som anförts reservationsvis (reservation 7) beträffande utskottets ställningstagande i avsnittet rörande jordbruksforsk-

ning tillstyrker utskottet motion Jo135 yrkande 2 om höjning av anslaget med 2 milj. kr. Vidare bör SLU tillföras medel för 10 nya doktorandtjänster. Regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag om finansieringen av dessa tjänster. Motion Jo139 yrkande 3 avstyrks i den mån den inte tillgodoses genom utskottets ställningstagande.

dels att utskottets hemställan under 26 bort ha följande lydelse:

26. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo135 yrkande 2 i motsvarande del och med avslag på motion 1986/87:Jo139 yrkande 3 till *Sveriges lantbruksuniversitet* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 439 500 000 kr., varav 2 000 000 kr. bör anvisas till stöd till försöksgård för alternativ odling, samt hos regeringen hemställer om förslag rörande ytterligare doktorandtjänster i enlighet med vad utskottet anfört.

23. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (mom. 32)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet, som biträder förslaget i motion Jo141 om avskaffande av skatten på bekämpningsmedel och handelsgödsel, ställer sig bakom yrkande 1 i motionen att anslaget bör reduceras till 98 milj. kr. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna Jo132, Jo135 och Jo139 i vad avser denna fråga.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo141 yrkande 1 och med avslag på motionerna 1986/87:Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3, 1986/87:Jo135 yrkande 1 och 1986/87:Jo139 yrkande 5 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 98 000 000 kr.,

24. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (mom. 32)

Lars Ernestam, Bengt Rosén och Anders Castberger (alla fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder de förslag till medelsdisposition som framförs i motion Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3. Med detta ställningstagande avstyrker utskottet motionerna Jo135, Jo139 och Jo141 i vad avser denna fråga.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3 och med avslag på motionerna 1986/87:Jo135 yrkande 1, 1986/87:Jo139 yrkande 5 och 1986/87:Jo141 yrkande 1 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för

budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 102 880 000 kr., varav 3 000 000 kr. bör anvisas till projekt kring alternativ odling.

JoU 1986/87:19

25. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (mom. 32)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion Jo139 att jordbrukets uppgifter som råvaruproducent måste vidgas. En utveckling mot ett alternativt utnyttjande av åkerarealen kan leda till att landets importberoende minskas, att delar av vår industri kan garanteras god råvarutillgång samtidigt som beroendet av ändliga råvaror minskas. För att göra en sådan utveckling möjlig anser utskottet – i likhet med motionärerna – att 10 milj. kr. bör avsättas till forskning om och utveckling av alternativ råvaruproduktion och råvaruanvändning. Dessa medel bör komma SJFR till del. Med det sålunda anförda tillstyrker utskottet motion Jo139 yrkande 5 och avstyrker därmed motionerna Jo132, Jo135 och Jo141 i vad avser denna fråga.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo139 yrkande 5 och med avslag på motionerna 1986/87:Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3, 1986/87:Jo135 yrkande 1 och 1986/87:Jo141 yrkande 1 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 121 880 000 kr.,

26. Skogs- och jordbrukets forskningsråd (mom. 32)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 26 som börjar med "Utskottet biträder" och slutar med "denna fråga" bort ha följande lydelse:

Utskottet biträder det förslag som framförs i motion Jo135 om uppräknings med betydligt mer än 10 % av anslaget för innevarande budgetår. Uppräkningsen bör uppgå till 12 milj. kr. Därmed avstyrker utskottet motionerna Jo132, Jo139 och Jo141 i vad avser denna fråga.

dels att utskottets hemställan under 32 bort ha följande lydelse:

32. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och motion 1986/87:Jo135 yrkande 1 och med avslag på motionerna 1986/87:Jo132 yrkandena 2 (delvis) och 3, 1986/87:Jo139 yrkande 5 och 1986/87:Jo141 yrkande 1 till *Skogs- och jordbrukets forskningsråd* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 124 880 000 kr.,

27. Internationellt samarbete m. m. på miljövårdsområdet (mom. 38)

JoU 1986/87:19

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 27 som börjar med "Utskottet kan instämna" och slutar med "yrkande 3" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den oro som framförs i motionerna rörande den ökning av koldioxidutsläppen som registrerats. Enligt vad utskottet erfarit deltar också Sverige i det internationella samarbetet på området. Det är enligt utskottets mening synnerligen angeläget med ett ännu mer aktivt engagemang från Sveriges sida i den internationella forskningsverksamheten kring dessa problem. Liksom motionärerna saknar utskottet i propositionen en prioritering av dessa frågor.

Utskottet instämmer i att det föreligger ett stort behov av europeiskt samarbete på miljöområdet. Inom det s. k. EUREKA-projektet pågår bl. a. diskussioner om marint forskningsarbete, och vissa samarbetsprojekt har redan inletts inom miljövårdsområdet. Organisatoriska förutsättningar för ett ökat samarbete på miljövårdsområdet föreligger i dag. Genom bildandet av ett Miljö-EUREKA i enlighet med vad som föreslås i motionen skulle samarbetet ytterligare kunna främjas och nödvändiga åtgärder stimuleras och utvecklas. Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo138 yrkandena 3 och 4 bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet motion Jo707 yrkande 3 tillgodosedd.

dels att utskottets hemställan under 38 bort ha följande lydelse:

38. beträffande *internationellt samarbete m. m. på miljövårdsområdet*

att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo138 yrkandena 3 och 4 och 1986/87:Jo707 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

28. Laboratorieresurser m. m. (mom. 39)

Lars Ernestam, Bengt Rosén och Anders Castberger (alla fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo757 konstaterar utskottet att nästan all forskning om gifterna i haven avser dioxinets verkningar. Bakgrunden härtill är avsaknaden av ett laboratorium med kompetens att analysera de kemiska produkter och processer som har motsvarande komplexitet som dioxinet. Inte heller sker någon kontinuerlig provtagning. Utskottet ansluter sig till yrkande 2 i motionen om inrättande av ett myndighetslaboratorium som bör ledas av naturvårdsverket.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo757 yrkande 2 bör ges regeringen till känna. Med det anförda avstyrker utskottet motion Jo138 yrkande 9 i den mån yrkandet inte kan anses tillgodosett genom utskottets ställningstagande.

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

JoU 1986/87:19

39. beträffande *laboratorieresurser m. m.*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo757 yrkande 2 och med avslag på motion 1986/87:Jo138 yrkande 9 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

29. Laboratorieresurser m. m. (mom. 39)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

I likhet med motionärerna i motion Jo138 anser utskottet det vara av avgörande betydelse att miljökonsekvenserna klarläggs innan nya produkter och produktionsprocesser som kan påverka miljön tas i anspråk. Utvecklingen går snabbt för processer som riskerar att bidra till spridning av bl. a. dioxinet. Kompetens på området finns redan vid Umeå universitet, FOA 4 och arbetarskyddsstyrelsens arbetsmedicinska avdelning i Umeå. Enligt utskottets mening bör därför ett nytt laboratorium förläggas till Umeå.

Vad utskottet sålunda anfört med anledning av motion Jo138 yrkande 9 bör ges regeringen till känna. Med det anförda avstyrker utskottet motion Jo757 yrkande 2 i den mån motionen inte kan anses tillgodosedd genom utskottets ställningstagande.

dels att utskottets hemställan under 39 bort ha följande lydelse:

39. beträffande *laboratorieresurser m. m.*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo138 yrkande 9 och med avslag på motion 1986/87:Jo757 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

30. Överföring av vissa forskningsmedel (mom. 40)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 28 som börjar med "Utskottet anser" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning i motion Jo704 att anslagen till viss miljövarldsforskning bör överföras från miljö- och energidepartementets anslag till anslaget för naturvetenskapliga forskningsrådet under utbildningsdepartementets huvudtitel. Vad utskottet sålunda anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under 40 bort ha följande lydelse:

40. beträffande *överföring av vissa forskningsmedel*

att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo704 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

31. Miljövärdhetsforskning inom olika samhällssektorer m. m. (mom. 41 d)

JoU 1986/87:19

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 29 som börjar med "I två" och slutar med "aktuella förslagen" bort ha följande lydelse:

I två motioner, Jo776 och Jo795 yrkande 3, behandlas frågan om rötslam. Det är enligt utskottets mening angeläget att forskning bedrivs om tungmetallers effekter på människan och miljön och så att riktlinjer och gränsvärden kan fastställas för slamhanteringen. Vad utskottet sålunda anfört bör ges regeringen till känna. Med det anförda anser utskottet motion Jo776 tillgodosedd i motsvarande del.

dels att utskottets hemställan under 41 d) bort ha följande lydelse:

41. beträffande *miljövärdhetsforskning inom olika samhällssektorer m. m.*

d) att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo776 yrkande 1 och 1986/87:Jo795 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om behovet av forskning om föroreningar i rötslam,

32. Forskning kring havsföroreningar m. m. (mom. 42 a)

Karl Erik Olsson (c), Lars Ernestam (fp), Bengt Rosén (fp), Bertil Jonasson (c) och Anders Castberger (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Som anförts i motion Jo138 är det viktigt att slå vakt om PMK:s fortsatta verksamhet. Inom ramen för PMK bör göras undersökningar beträffande Västerhavet och Nordsjön. Detta arbete bör syfta till ett material som kan läggas till grund för ett nordiskt åtgärdsprogram till skydd för havsmiljön i Nordsjön. Vad utskottet anfört med anledning av motion Jo138 yrkande 7 bör ges regeringen till känna. Övriga i detta sammanhang behandlade motioner påkallar ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 42 a) bort ha följande lydelse:

42. beträffande *forskning kring havsföroreningar m. m.*

a) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo138 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

33. Forskning kring havsföroreningar m. m. (mom. 42 b)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Som anförts i motion Jo142 krävs det direkta forskningsinsatser med inriktning på nödvändiga akutåtgärder för att rädda döda havsbottnar.

Målinriktad forskning av både havsbiologisk och teknisk art bör bedrivas i enlighet med vad som anförs i motionen. Kostnaderna för verksamheten bör bestridas med medel från anslaget till miljövårdsforskning. Detta bör ges regeringen till känna. Övriga i detta sammanhang behandlade motioner påkallar ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 42 b) bort ha följande lydelse:

42. beträffande *forskning kring havsföroreningar m. m.*

b) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo142 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

34. Forskning kring havsföroreningar m. m. (mom. 42 c och d)

Karl Erik Olsson och Bertil Jonasson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig till yrkandet i motion Jo416 att en referensanläggning utses för att genom studier och långsiktiga provtagningsserier följa havsbrukets miljöpåverkan. Vidare anser utskottet, i likhet med motionärerna i motion Jo714, att havsmiljöforskningen bör prioriteras. Detta är viktigt bl. a. mot bakgrund av den allvarliga miljösituationen i Nordsjön. Utnyttjandet av havet som en värdefull resurs måste grundas på en bred kunskapsbas om såväl möjligheter som begränsningar. Detta bör ges regeringen till känna. Övriga i detta sammanhang behandlade motioner påkallar ingen särskild åtgärd från riksdagens sida, med undantag av motion Jo138 yrkande 7.

dels att utskottets hemställan under 42 c) och d) bort ha följande lydelse:

42. beträffande *forskning kring havsföroreningar m. m.*

c) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo416 yrkande 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

d) att riksdagen med anledning av motion 1986/87:Jo714 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

35. Forskning kring havsföroreningar m. m. (mom. 42 f)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Som anförts i motion Jo809 är det bråttom att vidta åtgärder mot miljöförstöringen i Östersjön. Forskningsinsatserna i detta ämne bör förstärkas genom att ett havsfiskelaboratorium förläggs till ostkusten. Mot bakgrund av den allvarliga miljösituationen i Bottniska viken bör en särskild forskningsenhet inrättas vid Norrlandskusten. Denna kan lämpligen samordnas med den befintliga forskningsstationen vid Norrbyskär utanför Umeå. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna. Övriga i detta sammanhang behandlade motioner påkallar ingen särskild åtgärd från riksdagens sida.

dels att utskottets hemställan under 42 f) bort ha följande lydelse:

42. beträffande *forskning kring havsföreningar m. m.*

f) att riksdagen med anledning av motionerna 1986/87:Jo809 yrkande 2 och 1986/87:Jo810 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

JoU 1986/87:19

36. Miljövärdhetsforskning (mom. 45)

Lars Ernestam, Bengt Rosén och Anders Castberger (alla fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Med hänvisning till vad som anförts ovan (reservation 15) beträffande utskottets ställningstagande i avsnittet rörande användningen av miljöavgifter på bekämpningsmedel och handelsgödsel m. m. tillstyrker utskottet motion Jo132 yrkande 2 i motsvarande del. Därmed avstyrker utskottet motion N132 i motsvarande del.

dels att utskottets hemställan under 45 bort ha följande lydelse:

45. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:Jo132 yrkande 2 (delvis) och med avslag på motion 1986/87:N132 yrkande 1 till *Miljövärdhetsforskning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 94 500 000 kr., varav 10 000 000 kr. avser forskning kring läckage och övergödning hänförliga till jordbruket.

37. Miljövärdhetsforskning (mom. 45)

Jan Jennehag (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av de växande miljöproblemen anser utskottet – i likhet med motionärerna i motion N132 – den av regeringen föreslagna höjningen av anslaget otillräcklig. Bl. a. gäller detta förslaget om höjning med 10 milj. kr. av anslaget till forskningen kring havsföreningarna. Utskottet tillstyrker således motion N132 yrkande 1. Därmed avstyrker utskottet motion Jo132 yrkande 2 i motsvarande del.

dels att utskottets hemställan under 45 bort ha följande lydelse:

45. att riksdagen med anledning av regeringens förslag, med bifall till motion 1986/87:N132 yrkande 1 och med avslag på motion 1986/87:Jo132 yrkande 2 (delvis) till *Miljövärdhetsforskning* för budgetåret 1987/88 anvisar ett reservationsanslag av 100 000 000 kr., varav 20 000 000 kr. avser forskning kring havsföreningar,

38. Särskilda projekt på miljövårdens område (mom. 46)

Sven Eric Lorentzon och Jens Eriksson (båda m) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 31 som börjar med "Utskottet tillstyrker" och slutar med "därmed motionsyrkandet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det totala medelsbehovet för Ringsjöprojektet bör bestridas av statsmedel. För ändamålet bör följaktligen anvisas ytterligare 15 milj. kr. De åtgärder för minskning av kvantiteten gödsel och bekämpningsmedel som föreslås i motionen är enligt utskottets mening angelägna varför 2 milj. kr. bör anslås för detta ändamål. Utskottet har tidigare behandlat vissa problem vid hanteringen av stallgödsel. Utskottet konstaterade då att på grund av begränsad lagringskapacitet spridning av stallgödsel sker under för miljön olämpliga årstider. För att stimulera en utbyggnad av gödselbehållarna bör – i enlighet med motionen – bidrag utgå och 29 milj. kr. anslås för detta ändamål.

Med det anförda tillstyrker utskottet motion Jo141 yrkande 2.

dels att utskottets hemställan under 46 bort ha följande lydelse:

46. att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1986/87:Jo141 yrkande 2 till *Särskilda projekt på miljövårdens område* för budgetåret 1987/88 utöver tidigare anvisat reservationsanslag anvisar ytterligare 45 000 000 kr.

